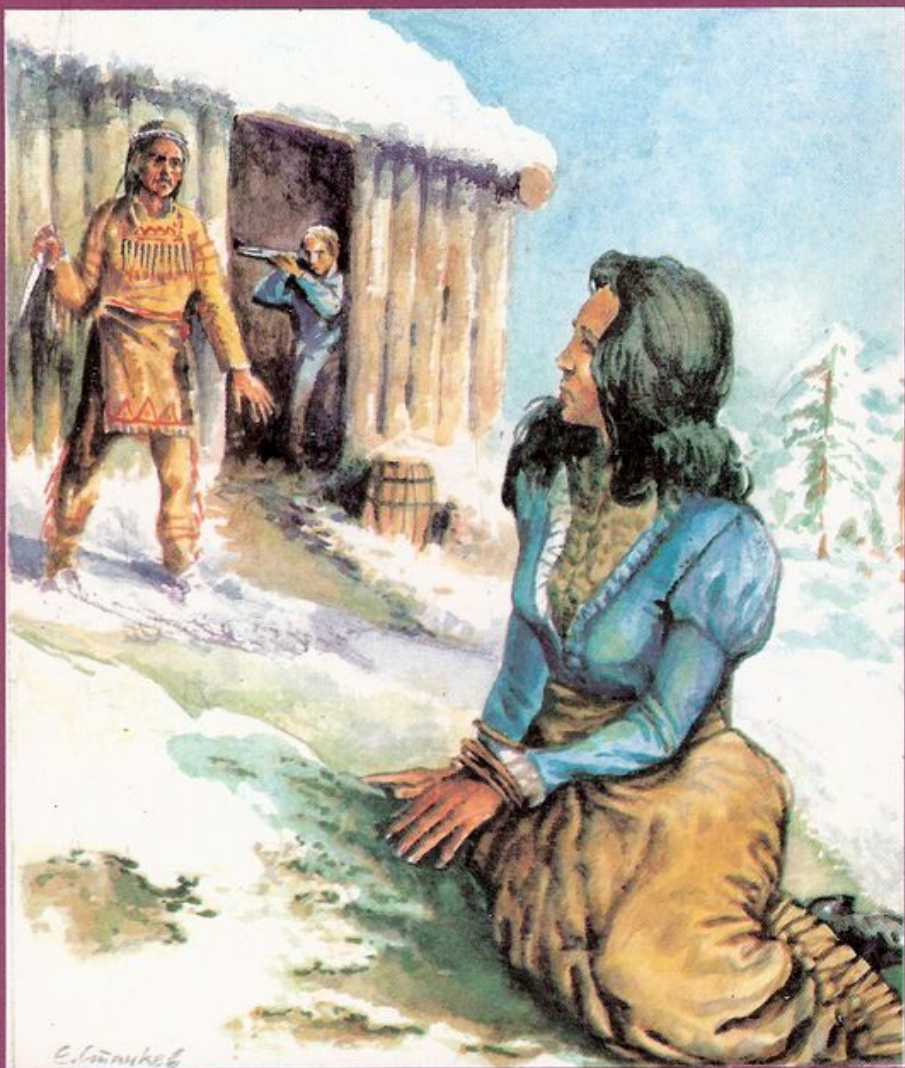

Бестселър на всички времена

ЗЛАТОТЪРСАЧИ ЧЕСТТА НА ДЪЛБОКИТЕ СНЕГОВЕ

ДЖЕЙМС КЪРУУД

Джеймс Оливър Кърууд

Златотърсачи

Глава първа ПО СЛЕДИТЕ НА РОДРИК ДРЮ

Над просторната самота на канадските гори, равнини и езера трептеше спокойна обедна омара. Лосът и карибуто, пасли от ранни зори, си почиваха под меките лъчи на февруарското слънце. По пладне, свит на кълбо в леговището си сред скалите, рисът се готвеше да тръгне на лов, а лисицата се бе отдала на обикновената си следобедна леност. Лосовите птици, доволни, разперваха сладостно перата си под нежната светлина. Наоколо се топяха последните снегове.

Беше времето, когато, тръгнал по дирята на дивеча, предвидливият ловец сваля раницата си, събира тихичко сухи дърва да стъкне огън, носле, като си е похапнал, запушва лулата си, наострил зрение и слух.

Ако в такъв момент го заговорите, ще ви даде знак да мълчите, като ще ви прошепне:

– Ш-ш-шт! Тихо! Може би на две крачки от нас има дивеч. В тези часове всички животни обикновено са сити и дремят. Не ни ли усетят, ще останат така още час-два. Лосовете и карибутата може да са на един хвърлей от нас. Де да знаеш...

Скоро нещо се размърда в глухата пустош.

Най-напред окоето долови черно петно по светналия склон на заснежения хребет. После то взе да става по-голямо, да се обтяга и удължава, като простира предните си нозе и свива плешки.

Вълк.

Вълкът, след като се е наял, обикновено заспива дълбоко. Опитният ловец лесно може да се досети, че щом звярът е станал, значи е подплашен.

И наистина, самотният скитник току-що бе подушил онова, което най-много стряска обитателите на Уайлд¹: миризмата на човек.

Вълкът слизаше бавно по белия склон, отпуснат все още от яденето и съня, но и разтревожен от стария наследствен инстинкт за самосъхранение.

Както се влачеше по разтапящия се сняг през една поляна, изведнъж спря. По-силно бе усетил вече човешката миризма.

Това беше толкова явно, че като вирна муцуната си навъзбог,

1. Уайлд – непреводим общ израз. Област в Северна Америка, която се пресича от Полярния кръг. Б. пр.

звярът отправи към братята си в гората и равнината своя предупредителен знак.

Докато още е светло, вълкът се задоволява с това. Но ако е настъпила нощта, веднага се спуска срещу човека, а и други вълци откликват на неговия зов. Сред бял ден одинакът се ограничава с нададения вой, след което се връща назад.

Този вълк обаче не се върна. Продължаваше да души неспокойно въздуха. Далеч пред него се виждаше утъпканият от шейна и кучета път.

Това бе шейната, поела от търговската фирма при Нипигонското езеро и отнасяща младия Родрик Дрю към далечната цивилизация.

Но не тази шейна и човекът в нея плашеха вълка, който беше настърхнал и озадачен, но и не желаше да избяга. Причината за неговата уплаха идеше от север, откъдето духаше и вятърът. Към подушената миризма се прибавяше и ясно доловеният звук. И едното, и другото доизплашиха звяра, той хукна по белия склон и се скри в една горичка.

Там, откъдето идеше опасността за вълка, се простираше малко замръзнало езеро, а от най-отдалечения му бряг, на четвърт километър разстояние от покрайнината на обширна гора от балсамови дървета внезапно се показва друга шейна, теглена от буйни кучета и носеща друг човек.

За известно време бъркотията на кучетата, чиито каиши се бяха преплели и които се бяха отдали на свойствената им за полудивата норландска порода вражда, не бе разбираема.

Но скоро се разнесе строгият и повелителен глас на човека, изплющя бич и хъските заскимтяха. Като по чудо редът се възстанови и кучетата се понесоха по гладката повърхност на езерото, напомнящи жълтеникав лъч.

Мъжът, който тичате покрай шейната, беше висок, добре сложен, а по грубоватия му вид лесно можеше да се разпознае индианец.

Групата не бе изминала и четвъртината на езерото, когато се разнесоха други викове и нова шейна се появи из балсамовата гора. И тази шейна се движеше с луда скорост, а и нейният водач също тичаше от страни.

Наближавайки леда, човекът се метна на шейната, заповедните му викове към кучетата станаха още по-пронизителни, бичът засвистя над главите им и опари техните гърбове. Втората шейна почти настигна първата при края на езерото, недалеч от мястото, където вълкът изчезна, след като бе надал тревожния си вой.

Двадесет и четирите хъски от двете шейни бяха премалели от

умора след продължителния бяг. Техният ход беше взел да се забавя, когато двете предни кучета неочаквано се заковаха на място. След малко всички кучета легнаха по корем, както си бяха впрегнати, раззинаха уста и изплезиха езици. Снегът поаленя от разкървавените им крака.

Двамата мъже също не изглеждаха по-малко изтощени. По-възрастният, както вече казахме, бе чистокръвен индианец от самотния Велик север. Другарят му нямаше още двадесет години. Младият беше висок и тънък, но здраво сложен, мускулите му бяха гъвкави и силни като на уайлдски звяр. Хубавото му лице бе хванало лек бронз както от чистия въздух, така и от индианската кръв, смесена с бялата кръв, която течеше във вените на младия човек.

В тия двама другари ние познахме нашите двама приятели: Мукоки и Уабигун. Мукоки, стар и верен воин, опитен водач и неуморим следотърсач; Уабигун, предан син на Джон Нюсън, шеф на търговската фирма в Уабинош Хаус, и на хубавата чер-венокожа княгиня, които като родители бяха вложили в него най-доброто от расите си.

Двамата мъже имаха вид на много угрижени. Докато си поемаха дъх, те се заглеждаха втренчено един в друг, без да си продумат.

– Боя се, че няма да успеем да ги настигнем – каза по-младият. – Ти какво мислиш, Муки?

Вместо да отговори, Мукоки се наведе над дирята, оставена в снега от шейната, която преследваха.

Цяла минута Мукоки разглеждаше внимателно снега, оставените отпечатъци от кучешките нозе, от плазовете на шейната. После, като вдигна глава, с неподражаем глас на задоволство, присъщо на характера му, рече:

– Без друго ние стигнем тях. Шейна техна дълбока следа остави. Двама души шейна. Водач и пътник. На техни кучета по-тежко от наши. Бавно върви. Стигнем без друго.

Уаби обаче продължаваше да клати неспокоен глава.

– Кучетата ни – каза – са съсипани. Виж, Муки, как са се разкървали. Моето предно куче куца страшно.

Големите кучета, вълча порода, наистина бяха за оплакване. Слънцето бе размекнало снега, без да го е разтопило. Подир стъпките снегът се нарязваше на хиляди късчета.

Мукоки разгледа по-отблизо впрегнатите кучета и лицето му помрачня:

– Лошо, много лошо! Ние луди, луди... Уаби изрази съжаление:

– Наша си е грешката! Защо не вземем достатъчно кучешки

терлици? Мисля, че имам в шейната само дванадесет. Едва за три от кучетата. Бога ми, не трябва да...

Той се спусна към тобогана², взе терлиците и като се върна при стария индианец, който беше доста разстроен, каза:

– Има само една възможност, Муки. Да изберем трите най-добри кучета и не двамата, а единият от нас да продължи с тях.

Силните подвиквания на мъжете и плющенето на Мукоковия бич вдигнаха на крака изморените кучета.

Три измежду най-едрите и най-силните от тях бяха впрегнати в шейната на Уаби, като обуха лапите им в терлиците от еленова кожа. Други шест кучета с по-добър вид се прибавиха към тройката.

След малко впрягът се спусна с пълна сила по следите на Родрик Дрю. За да не тежи на кучетата, Уаби тичаше, доколкото може, покрай шейната.

Тоя трогателен подвиг започна малко след полунощ, осемнадесет часа откакто Родрик бе отпътувал от Уабинош Хаус. За половината нощ и преди обедата разстоянието между преследвания и преследвачите бе изминато, кажи-речи, цялото.

Хора и кучета не почиваха повече от няколко минути. През езера и планини, през тъмни гори и голи равнини те тичаха безспир, втренчили очи в прясната дияра на бягщата шейна, като от време на време, гладни и жадни, разквасваха устата си с малко сняг.

Самите свирепи хъски сякаш разбираха каква повелителна нужда ги тласкаше напред, следвайки съдбоносната дияра, по която ги насочваха господарите им.

Хъските усещаха все по-близо и по-близо отпреде си миризмата на човек и на други кучета, които трябваше да настигнат.

Дори и при това върховно усилие, цели разкъравени и залитащи, кучетата инстинктивно се възбуждаха до най-висока степен от преследването, което усещаха като свое дело. При всеки доловен дъх отпреде си те се озъбваха и настръвението им да победят никак не беше по-малко от това на човека, който ги мъчеше.

Тънкият им усет, че приближават Уайлд, ги освобождаваше от нуждата да бъдат направлявани из пътя. Упорити до смърт, те влачеха товара, като все повече и повече изплзваха езици, сърцата им отмаляваха, а очите им, кръвясали, заприличваха на огнени точки.

От време на време, изморен до крайност, Уаби се мяташе на

2. Тобоган – вид шейна Б. пр.

шейната да си поеме дъх и да изтегне изтръпналите си нозе. Тогава кучетата се напрягаха по-силно и намаляваха бързината си поради увеличения товар.

Грамаден лос прекоси пътя им на стотина крачки от шейната, като рогата му с трясък изпочупиха клоните на дърветата. Кучетата от вълча порода не му обърнаха внимание.

Малко по-нататък пред тях като сива точка се мярна рис, който се бе подплашил, приличайки се на слънце върху скалата. Едва съгледали своя смъртен враг, хъските изопнаха мускули и ускориха и без това силния си бяг.

Но препускането взе да отслабва. Кучето отзад, вече съвсем отмаляло, можеше само да бъде влачено от другите. Уаби се наведе от шейната, отрязва с острия си нож гърдния му ремък и то се просна край пътя.

Две други кучета едва теглеха. Трето куцаше, макар и да тичаше. И снежният път все повече се изпъстряше с кървави петна.

Сега подир всяка секунда се увеличаваше мъката, изписана по лицето на Уаби. Очите му, както и на кучетата, се зачервяваха от страшното напрежение. Устните му издишваха умора. Яките му като на елен нозе се подгъваха от тежестта на тялото.

Все по-често взе да се качва на шейната и след тия почивки все по-трудно тичаше. Нима трябваше да се откаже?

Когато шейната излизаше от гъстата гора, която току-що бяха прекосили и Уаби отново пое пеш, подвиквайки на кучетата, отпред се разстла необятна, ослепително бяла шир. През блясъка на слънчевата светлина присвитите очи на Уаби съгледаха черна точка върху чистата снежна покривка.

Това беше шейната, която отнасяше Род.

Опита се да извика, но гласът му бе толкова слаб, че не би се чул и на сто крачки. Коленете му се прегъваха. Нозете му съвсем натежаха и той се свлече изнемощял на снега.

Кучетата спряха заедно с него, заобиколиха го, ближейки лицето и ръцете му. Топлият дъх между челюстите им излиташе като пара.

По едно време на младия метис му се стори, че денят неусетно се е превърнал в нощ. Очите му се затвориха сами. Все по-слабо усещаше нежното дишане на кучетата, сякаш те се бяха отдалечили от него. И потъваше все по-дълбоко в тъмнината.

Подсъзнанието му обаче се напрягаше да го опомни. Помисли си, че му остава още едничка възможност. И отново като че ли усети дъха на кучетата и топлия им език по лицето и ръцете си. С мъка отвори

клепачите си. Вече не различаваше черната точка по снега.

Поизправи се, пропълзя по колене, опипвайки като слепец следите. С големи усилия сред разбърканите кучета успя да се качи на шейната, която беше на няколко крачки от него.

Пръстите му конвулсивно докопаха студената стомана на пушката. Възможността, единствената възможност бе в това! Мозъкът му забуча от тази мисъл и от тези думи. С нечовешки усилия на волята той повдигна пушката до рамото, сетне, за да не нарани кучетата, насочи цевта към небето. И гръмна. Веднъж, дважд..., пет пъти. А след петия изстрел извади от пояса си нови патрони и стреля още, още, още... Докато черната точка върху снежната пустош намали ход, спря се и пое назад.

Уаби продължи да стреля, докато изпразни паласката си. Изпогори ръцете си.

Главата му се замая. Чу наблизо вик, изправи се и, залитайки, извика:

– Род... Род, ти ли си?

Родрик Дрю скочи от шейната, притича и го прегърна, след което Уаби отново падна на снега.

– Какво ти е, Уаби? Какво е станало, за бога? Ранен ли си? Падналият се опита да преодолее слабостта си.

– Род – прошепна най-сетне той. – Род... Сестра ми... Минетаки...

Не можа да довърши и се отпусна тежко в ръцете на Родрик, който изведнъж пребледня и се обади с разтреперан глас:

– Хайде, Уаби, моля ти се... Доизкажи се, за бога! Какво е станало с Минетаки?

Уаби прошепна:

– Унгасите я плениха...

Това усилие го изтощи докрай. Дишането му спря и той се просна като мъртъв на снега.

Глава втора КАК МИНЕТАКИ ПОПАДНА В РЪЦЕТЕ НА ИНДИАНЦИТЕ УНГАСИ

Няколко минути Родрик не можеше да се освободи от мисълта, че наистина животът бе напуснал тялото на младия му приятел. Уаби лежеше неподвижен и бледността му беше толкова страшна, че Род, също пребледнял, започна да го вика отчаяно с премалял глас.

Човекът, който караше Родриковата шейна, се наведе над двамата. Пъхна ръката си под дебелия риза на Уаби, поддържа я малко там и каза:

– Сърцето бие.

Той извади от пазвата си металическо шишенце, отпуши го, пъхна отвора му между стиснатите устни на Уаби и изсипа няколко капки в гърлото му. Действието на това сърцеукрепително лекарство бе мигновено, Уаби отвори очи, зърна загубялото лице, наведено над него, и пак ги затвори.

Водачът изглеждаше вече угрижен. Разгледа разнебитената шейна и прострелите се на снега кучета, отпуснали глави на предните си лапи. И присъствието на друга шейна не можеше да ги изтръгне от тяхната неподвижност. Ако не бяха изплезените им езици и не се движеха хълбоците им, човек би си казал, че те са измрели.

– Всички те, и хората, и кучетата, са тичали, докато са изпадали...

Тази диагноза малко обнадежди Родрик. Като усещаше, че животът се възвръща постепенно в тялото на приятеля му и като гледаше неговото и на кучетата изтощение, питаше се с ужас дали не се е случило някое по-голямо нещастие след пленяването на Минетаки. Да не би милата и красива сестра на Уаби да е умряла? Дали дивите унгаси не са я убили?

Молеше най-настоятелно приятеля си да му даде повече обяснения. Но водачът на шейната му заповяда:

– Оставете човека на мира! Той и без това е доста зле. Докато аз го разтривам, вие съберете сухи дърва и накладете огън. Трябва да му се даде да пие нещо топло.

Род направи каквото му бе заръчано. Събра снопче брезови кори и съчки и скоро върху снега пламна огън. Сетне подсили огъня с по-едри

клони и топлината се разпръсна наоколо.

Водачът настани Уаби до огъня, като го сложи да легне върху дебела мечка кожа. После сложи в жарта гърне със сняг, който бързо се стопи, и изсипа в гърнето кутия сгъстена супа.

Смъртната бледност по лицето на Уаби изчезна и коленичилият Род зарадвано следеше как приятелят му вече дишаше по-нормално. Но съдбата на Минетаки продължаваше да го тревожи.

Будният му ум си спомни едно подир друго събитията от последните няколко месеца. Отново оживя пред очите му неговото пристигане от Детройт³ в Уабинош Хаус заедно с Уаби, съученикът, който го бе довел у дома си, при родителите си, толкова далеч от всяка цивилизация, в самото сърце на Нортланд.

После се заредиха дългите зимни месеци, укрепили приятелството им, благодарение на което, заедно със стария Мукоки, се втурнаха подир приключенията и опасностите в необятната уайлдска усамотеност.

И още по-привлекателен му се виждаше образът на Минетаки, сестрата на Уаби, дошла с лодка да посрещне младия бял човек, когато пристигна пред складовете на търговската фирма в Уабинош Хаус. Родрик си спомни случката с каскета си, отвлечен от водата на Нипигонското езеро. Тогава засмяната девойка с черни като смола очи и бели зъби бе успяла да хване каскета с веслото си.

По-нататък той се видя в старата, изоставена колиба сред хладната тишина, където с Уаби намериха скелетите на двама мъже, които някога се бяха избили за една карта, начертана върху брезова кора, несръчна, но особено драгоценна, защото съдържаеше отправни данни за една златна мина.

Най-сетне часът на завръщането дойде и събитията се развиха стихийно. Фирмата на Уабинош Хаус беше нападната от индианци-унгаси и Родрик, преди да поеме с шейната си към цивилизования свят, не успя да се сбoguва с хубавата Минетаки, която родителите ѝ предвидливо бяха изпратили на безопасно място. На безопасно място?... Така поне вярваше той.

И въпреки всичко събитията се развиха с такава бързина, че за по-малко от двадесет и четири часа след неговото заминаване от Уабинош Хаус Уаби, милият Уаби, когото бе оставил снощи здрав и читав, сега лежеше тук, едвам дишайки, и едничката дума, която можа да изрече, бе за отвлечането на Минетаки от дивите унгаси.

3. Детройт – столица на щата Мичиган. Б. пр.

Междувременно, докато Род си представяше преживените картини, Уаби се посъвзе.

Родрик повдигна внимателно главата на приятеля си, а водачът поднесе до устните му чаша с топла супа.

Уаби, здравата прегладнял, се позасмя и чертите на лицето му се оживиха.

Отначало гълташе супата бавно, сетне по-лакомо, а когато чашата се изпразни, той се поизправи и помоли:

– Бих изпил още една... Толкова е вкусна!

Желанието му бе изпълнено и втората чаша му се услади още повече.

След минута-две Уаби се изправи, разпери ръце, сякаш да запази равновесие, и с още зачервени очи погледна приятеля си:

– Род, страхувах се, че няма да те настигна...

– Обясни ми по-подробно, ако можеш... Ти каза, че Минетаки...

– Отвялякоха я унгасите... Главатарят им, да, самият Унга е участвал в похищението. Аз исках да знаеш това заради голямата ти обич към Минетаки... И за да ни помогнеш да намерим похитителите.

Уаби замълча, видимо изтощен. Пак му се виеше свят. Род и водачът му помогнаха да седне в една от шейните.

По челото му избиха капчици пот. Стиснал ръката на Род, той продължи:

– Чуй, Родрик, какво стана. Знаеш, като се връщахме последните дни от нашия зимен поход, бяхме издебнати от шепа унгаси. Бяхахме, насмалко да ни избият. За да стигнем до Уабинош Хаус, трябваше да заобиколим от юг и да скрием следите си. Ти знаеш също, когато раненият Мукоки остана сам в лагера ни, ние излязохме на лов да убием някакъв дивеч и тръгнахме в различни посоки. След един час – както сам ни разказа после – ти си открил прясна дияра на шейна, която на няколко места пресичала пътя. По дирите на шейната личали кучешки и човешки стъпки... Малко по-нататък, около догарящ огън си намерил и други следи и си сметнал, че могат да бъдат само от малкия крак на Минетаки...

Род слушаше с опънати нерви и цял разтреперан. Искеше му се да изтръгне наведнъж всичките думи на Уаби, който говореше бавно.

– Да, да, зная... После?

Водачът поднесе на Уаби трета чаша супа, която младият човек изгълта моментално и продължи вече с по-укрепнал глас:

– Когато се завърнахме във фирмата, която намерихме обсадена,

ние узнахме от баща ми, че Минетаки току-що е била изпратена на юг, далеч от опасността, в Кеногами Хаус, и никой не се усъмни, че си видял именно нейните и на спътниците ѝ стъпки.

– Е, добре?

– Мисля, че Минетаки е била вече в ръцете на похитителите си. Охраната ѝ е била изненадана и избита, а Унга е отвлякъл сестра ми! Отвлякъл я е бог знае къде...

И докато Род стискаше безпомощно юмруци, Уаби завърши:

– Ние узнахме подробности за отвличането час сред твоето заминаване. Каза ни ги един от охраната, който едвам успял да се спаси. Тежко ранен, изоставен като умрял, на другия ден човекът се съвзел и смогнал да се добере до фирмата. Та от него научихме подробностите. Малко е вероятно раненият да е оздравял, макар че се положиха много грижи за него. Нищо чудно и да е умрял вече. Докато част от войниците, разквартирувани в Уабинош Хаус, останаха да пазят фирмата от евентуално ново нападение, други войници бяха изпратени набързо по всички посоки и бяха придружени от опитни хора, за да открият разбойниците и да ги заловят. Мукоки и аз се присъединихме към тях. Но едно рядко за това време затопляне бе разтопило снега така, че дирите ставаха неуловими...

– Тогава какво?

– Помислих си, Род, че ако ние двамата поемем обратния път, който ни доведе с Мукоки до фирмата, бихме намерили мястото, където се бяхме спрели, същото място, откъдето ти тръгна на лов... Оттам, ако ти си запомнил добре предметите наоколо, би познал и мястото, където си видял стъпките на Минетаки. Това би било във всеки случай полезна следа. Възможно е размразяването да е било само на някои участъци, та не е изключено да попаднем на незаличена диря...

Разбираш ли сега, Род, защо сме хукнали по нощите с Мукоки след теб; защо изоставих на двадесетина километра назад Муки с една от шейните и с полуизмрелите кучета, докато аз продължих с последните кучета, които още се държаха; защото, като си чул най-сетне моите изстрели в снежната равнина, моята последна надежда е щяла да изчезне, като падна сам и не стана вече от изтощение. О, Род, ако все още има някакъв шанс да намерим Минетаки, надеждата ми е единствено в теб...

Очите на Род светнаха. Той сграбчи ръцете на приятеля си:

– Да, Уаби, ще открия отново тази диря. Ще направя и невъзможното. Ще идем, ако потрябва, чак до Северния полюс, за да спасим Минетаки, Ще търсим до второ пришествие!

От дълбочината на гората долетя свистене на бич и човешка глъч.
Младите хора млъкнаха и се заслушаха. Звуковете се приближаваха.

– Мукоки е – рече Уаби, – настигна ни.

Глава трета ПО ПЕТИТЕ НА УНГАСИТЕ

Беше наистина Мукоки. Криво-ляво успял да съживи кучетата, които бяха останали при него.

Старият ловец не бе много по-добре от Уаби. Напрегнатите му черти и тялото му говореха за крайна отпадналост.

Настаниха и него върху мечата кожа край огъня, а водачът на Род му свари супа.

– Уаби стигнал вас... – рече индианецът, като се мъчеше да се усмихне. – Това хубаво, много хубаво!

Но моментът не бе за дълги излияния.

– Всяка минута ни е скъпа! – извика Уаби. – Трябва веднага да тръгнем назад. Да спечелим или да изгубим ден в преследването на унгасите е от съдбоносно значение за нас.

– Вземете моите кучета – предложи водачът на Род. – Те са шест, всички добри, здрави и не особено изморени, защото ние не се пресилвахме много из пътя. Затова можахте да ни настигнете. Вземете три-четири от вашите най-добри кучета. Но не би било зле да си отпочинат животинките и да ги нахраните хубаво. В това време и вие ще се подкрепите и ще си отпочинете. Иначе едва ли бихте отишли далеч. Няма да ви стигнат силите.

Мукоки измърмори своето одобрение и се зае да събере набързо дърва, за да поддържа огъня.

Останаха временно на този стан. Водачът на Род извади провизиите си. Пристигналите от Уабинош Хаус кучета бяха ужасно изгладнели. Само като подушиха и видяха едрото парче месо, което човекът се зае да нареже, те изръмжаха стръвно, челюстите им затракаха, а самите кучета се сдавиха бясно. Техните другари, хората, едва ги укротиха. И когато врявата утихна, всяко куче получи по половин килограм месо. Други късове месо цвърчаха на огъня за четиримата мъже. Стопиха сняг за кафе.

Когато всички се нахраниха, пристъпиха към подбор на кучетата. Четири се прибавиха към шестте здрави кучета и десетте бяха разпределени по пет за шейните на Уаби и Мукоки. Човекът, който придружаваше Род, щеше да впрегне останалите кучета и да се върне в Уабинош Хаус.

Разделиха си храната и боеприпасите, по-голямата част от които взеха Муки и другите двама.

Бяха решили, като стигнат до Нипигонското езеро, да не се отбиват във фирмата. Те щяха да хванат по обиколен път своята предишна дияря.

Запътиха се обратно през гори и планини и когато се показва ледената шир на Нипигонското езеро, слънцето залязваше зад пустинния хоризонт. Лъчите му вече не топлеха и от минута на минута се захладдаше.

След по-малко от половин час слънцето щеше да се скрие изведнъж, както се случва в Нортланд, и нощта щеше да простре своите криле върху земята.

Северната нощ ви обвива с нещо, което може да се пипне и се движи като някаква завеса от тъмен плат.

Такава бе и нощта, когато тримата мъже стигнаха на брега на Нипигонското езеро, където се бе насочил с кучетата си Мукоки.

Старият индианец, възвърнал си енергията, тичаше покрай шейната, която проправяше пъргината. Уаби, още уморен, лежеше във втората шейна, след която най-бодрият от тримата, Род, търчеше като момче.

Тичайки, Родрик премисляше пак и пак всички неща, случили се през последните два дни. Милееше за любимата си майка, която напразно го чакаше в Детройт. Но най-много го занимаваше образът на Минетаки, която преди шест месеца за пръв път бе спасил и която сега беше пленена от хора извън законите.

Преди да я намери, ако, разбира се, е съдено това, може би Унга щеше да ѝ е сторил вече нещо. Каква ли беше участва ѝ в този момент?

Бързият, но отмерен ход продължаваше през Нипигонското езеро. Зад горите гаснеше последната светлина. Заприличала на огромен саван, бледата повърхност на снега и леда щеше да се изгуби в тъмната далечина.

Уаби беше напуснал кожената си постеля и тримата мъже се редуваха да тичат и да почиват по десет минути на шейната.

Нямаше какво да показва пътя на Мукоки, но той не спираше и нито за минута не се подвоуми. Небето скоро се покри със звезди. После и луната понесе към източните хоризонти светлия си лик. Беше неописуемо красиво, каквито най-често са чудните нощи на Великия север.

Докато луната се издигаше към зенита, кървавочервеният ѝ образ придоби отгънка на лос. После цветът ѝ стана сребрист, а още по-късно тя заприлича на голям бледозлатист кръг, увиснал в пространството, откъдето разливаше върху снежната шир бляскавото си великолепие.

Никакъв звук не смущаваше дълбоката тишина освен тихото

скърцане на шейните, лекият шум от кучешките нозе и малкото думи, които Род и другарите му си разменяха от време на време.

Часовникът на Род показваше двадесет часа и малко отгоре, когато Уаби, извърнал се към белия човек, извика, сочейки с ръка едно дълго тъмно очертание, което се виждаше над бялата повърхност на езерото:

– Ето гората! Преминаването се свърши...

Кучетата сякаш проумяха какво значат тия думи и придобиха нова сила. Предното куче подуши миризмата на бор и на балсамово дърво и заскимтя едновременно и жално, и весело.

Колкото по-напредваха шейните, толкова по-ясно се открояваха в лунната нощ острите върхове на дърветата. След пет минути двете шейни спряха на югозападния край на Нипигонското езеро. Запъхтените кучета безредно налягаха по земята. Следобед бяха изминали цели шестдесет километра.

– Ще преспим тук! – каза Уаби. – Краката не ме държат. Пък и само денем могат да се различат дирите.

Мукоки беше взел брадвата и сечеше по-ниските клони.

– Ти, Род, се заеми с огъня! Ние с Муки ще направим подслон.

За по-малко от половин час колибата от вършини на балсамови дървета беше готова и пред нея прашеше хубав огън, пръскайки искрите си наоколо. Добавиха му по-дебели клони и Мукоки и Уаби скоро започнаха да се унасят от аромата на горящата смола. Увиха се в кожата си и начаса заспаха.

Род, по-малко изморен от тях, остана да пази. Седна до огъня, като го поддържаше и гледаше как пламъците играят в тъмнината с причудливи форми. Кучетата се бяха слели със земята като мъртви.

От време на време откъм гората долиташе вълчи вой. Голям бял бухал взе да прелита над стана, надавайки своя глух и сякаш човешки вик: „Елло! Елло! Елло!“ Дърветата проскърцваха от студа.

Но нито вълчийт вой, нито проскърцването на дърветата, нито глухият вик на бухала будеха заспалите в колибата.

Тъй измина един час. Род все така седеше до огъня с пушката си на коляно. Умът му непрекъснато работеше и образът на пленената Минетаки не го напускаше. Той имаше странното, но съвсем ясно чувство, че в същия този момент и тя бдеше и мислеше за своите избавители.

Изведнъж, благодарение на някаква необяснима телепатия, която понякога действа тъй властно над нас, той видя момичето не мислено, а съвсем на живо. Седеше като него край пламнал огън.

Хубавата ѝ черна коса се озаряваше от пламъка, тежко висяха

плитките ѝ. Беше втренчила очи в разжареното огнище и сякаш бе готова да скочи в огъня, но да се спаси.

А близо зад нея – би го досегнала, ако протегнеше ръка – стоеше изправен мъж, чийто вид накара Родрик да потрепери. Беше самият Унга, червенокожият дявол, главатарят на разбойниците. Говореше непрекъснато на Минетаки и рязко замахна към нея...

Род несъзнателно изкрещя. Кучетата се стреснаха. Той се изправи. Сънуваше ли? Или онова, което видя, беше действителност?

Напразно се опитваше да се освободи от това ужасно видение. Хвърли още дърва в огъня и така го раздуха, че в нощта се издигна цял стълб от пламъци и искри, който освети близките дървета.

Обилната светлина го успокои. Той пак седна край огъня и се опита да подремне.

Но отново образът на Минетаки се изправи пред него. До нея все така стърчеше Унга с отвратителното си лице и застрашителен вид.

Род скочи повторно. Разтърка очи. Изби го студена пот. Той се отказа от дрямката. Според часовника, който измъкна и погледна на светлината на пламъка, минаваше полунощ. След час трябваше да събуди другарите си.

Зае се да приготви закуската и да нахрани кучетата. Точно в един и половина влезе в колибата и бутна по рамото Уаби:

– Ставай! Време е да тръгваме.

Младият мъж стана, протегна се, а след малко заедно с Мукоки седнаха до огъня при Род.

Род не издаде неспокойствието си. Не спомена нищо за видението, явило му се на два пъти. Положението само по себе си беше достатъчно тъжно. Но доколкото можа, накара другарите си да побързат и сам изяде пръв закуската си.

Мукоки се зае да търси предишната дияря, която те бяха оставили, когато миналата седмица се връщаха в Уабинош Хаус от големия си поход на Север.

Диярята вървеше най-напред по една дълга долина, издълбана в гората от поток, който зиме замръзваше и по който можеше да се стигне до коритото. Тръгнаха под светлината на луната, която бе започнала да се спуска по стръмнината на небето и да удължава сенките по земята. После луната изчезна зад дърветата и останаха да светят само звездите.

Двете шейни се движеха бавно по неравния път успоредно на потока. Най-сетне след четиричасов уморителен ход гората се проясни и понеже тримата мъже бяха стигнали върха на един стръмен гребен,

Мукоки заповяда:

– Стой!

На другия планински скат се простираха едва забележими през нощта грамадни скали и разкривени дървета, а след тях – гори, долини, урви. Трябваше да разсъмне, за да може да се продължи по-нататък.

Накладоха огън, около който се разположиха. Измина доста време, което се стори още по-безкрайно на тримата нетърпеливи мъже, докато звездите избледняха от светлината на зазоряването.

По-нататък старата дия се губеше, но опитният ловец Мукоки успя да се ориентира из дребните храсти и с доволен глас обяви, че са на прав път.

През целия ден пътуваха непрекъснато, ако не се смяташе краткият престой, когато спряха да обядват. Род и Уаби се възхищаваха от сигурността, с която старият индианец караше шейните. Очите му винаги бяха нащрек. От време на време спираше кучетата и се отбиваше надясно или наляво. Не говореше, а и Род и Уаби не отронваха дума. Оставяха Мукоки да върши каквото знае. Тъй ловците не пречат на кучето да души и открива следите.

От време на време и те разпознаваха някои дървета, край които са минавали преди, някоя особена скала или някой дол.

Случваше се да попаднат на свои стари дири из усойни места с неразмразен сняг и това беше сигурен знак, че не са се отклонили. Но как Мукоки умееше да се оправя без никакви белези, доверявайки се само на паметта и зрението си? Това учудваше дори Уаби.

А Род с растящо безпокойство се питаше как ще се оправя, когато сам поведе групата напред. Единствено мисълта за Минетаки, която го зовеше от неизвестността и протягаше към него ръце, за да я избави, му вдъхваше смелост.

По залез спряха за нощувка. Както и предишната вечер струпаха набързо колиба и накладоха огън. Докато се разсъмна, тримата се редуваха да дежурят под звездното небе и луната.

След пладне на втория ден Мукоки, който винаги вървеше отпред, като разглеждаше местата до най-малки подробности, радостно нададе вик:

– Колиба! Гледайте!

Лицето му ликуваше.

Това беше старият стан, непокътнатата още колиба от борови и балсамови клони, където на връщане в Уабинош Хаус се бяха подслонили тримата мъже.

Уаби сложи разтрепераната си ръка върху рамото на Род, не помалко развълнуван от него.

– Твоят час, Родрик, дойде...

Глава четвърта ЧОВЕК С МЕЧИ НОЗЕ

Родрик усети, че му прилошава. Каква тежка отговорност щеше да поеме отсега нататък!

По кой път бе тръгнал в оня ден, когато временно се отдели от другарите си, поемайки наслуки на лов за дивеч?

Пред изоставената колиба се простираше широка слънчева поляна, където снегът съвсем се бе стопил. Не личаха никакви следи, а той трябваше да води групата напред.

Кучетата, доволни, че почиват, се бяха изтегнали по земята. Тримата мъже тревожно млъчаха. Родрик отправяше безмълвно гореща молитва към Бога.

Добре си спомняше, че бе вървял на юг и именно в тази посока се насочи съвсем случайно и с пушка в ръка, следван на известно разстояние от Уаби и Мукоки, които не искаха да му пречат.

За своя голяма почуда той разпозна някои от храстите, които му се сториха някак по-особени от другите. Шест месеца по-рано, когато не знаеше нищо за Нортланд, не би ги и забелязал. Но през дългия си зимен поход на лов за вълци, после и заради златната мина, без да иска, бе приучил очите си да наблюдават по-зорко.

Недостатъчната увереност отначало го караше час по час да се двоуми и да се обърква.

Знаеше още, че бе навлязъл в просторна долина, позна я без усилие и си спомни, че се бе изкачвал по отсрещния склон. Но докъде точно, не можеше да каже.

Спря се, разучавайки с поглед и мисъл хаотичния пейзаж, който се простираше пред него.

Смайването му растеше. Обърна се и видя на тридесетина крачки зад себе си Уаби и Мукоки, които го гледаха. Това го смути още повече.

Обзе го чувство на безпомощност. Гърлото му се сви и сълзи на отчаяние замъглиха очите му. Нима Минетаки беше окончателно изчезнала?

Би останал така цяла нощ, вкаменен като статуя, ако не бе го поразила ослепителна светлина, блеснала в пространството.

Тая светлина идеше от насрещния склон. Струеше от огромен леден блок, закрепил се върху една скала и попаднал там по каприза на

някоя пряспа и по странната игра на природата.

Тъкмо този блок, кристална чист и прозрачен, отразявайки като през призма слънчевия лъч, изпращаше на младия човек своя знак.

Родрик веднага се сети, че бе минавал покрай същия блок. Побледня от радост и с приглушен вик се спусна напред, бърз като дива коза.

Другарите му, на които не бе обяснил какво става, едва го настигнаха с шейните, докато се спускаше по снежните склонове на долината и възлизаше по насрещния склон, втренчил очи в необикновения знак.

Когато стигна до синкавия блок, трябваше да спре, за да си поеме дъх, защото вече не можеше да диша. И чак след няколко минути успя да обясни на Уаби и Мукоки, че в случая според него има пръст самата съдба.

Последвалите похвали го изпълниха със заслужена гордост и щом дишането му се успокои, той пое към гребена на планината. Когато стигна там, слънцето клонеше към студения хоризонт, но благодарение на инстинкта си Родрик бързо възстанови и някои допълнителни подробности.

При други обстоятелства и ако случаят не беше трагичен, Уаби и Мукоки биха се посмели, като гледаха как младият човек ту се навежда, ту се изправя да търси наоколо невидимата дия с увереност на стар ловец.

В началото на нощта Род попадна на полянката, където полуизгорелите цепеници бяха същите, които бе намерил на това място миналата седмица и които бяха оставили похитителите на Минетаки.

Гърдите му се изпълниха с надежда и сърцето му затуптя по-силно. Същите кости, същите остатъци от храна бяха пръснати около огнището. Род вече знаеше това, което го интересуваше.

Напразно обаче търсеше стъпките на девойката, които бе намерил тогава. Напразно и Мукоки ровеше снега да открие следи от хората, минали оттам с шейните и кучетата. Всичко се бе изличило поради размразяването.

– Ще пренощуваме тук – каза Уаби. – Трябва да разгледаме местата на светло.

Макар че Род потриваше радостно ръце, лицето на Уаби бе загрижено, а и старият индианец не бе по-весел.

„Още една нощ изгубихме! – мислеха си те. – Още цяла една нощ.“ Преднината на унгасите от няколко дни правеше съмнително настигането им дори ако се намереха следите им. Освен ако не станеше нещо непредвидено...

Двамата мъже скриха от Род своите опасения, за да не го огорчат. Струпаха колиба от брезови клони, накладоха огън и още веднъж групата щеше да спи неспокойно.

Като по-издръжлив Мукоки дежури тоя път през цялата нощ. Род и Уаби въпреки всичко заспаха тъй дълбоко, че не му даде сърце да ги събуди в определения за ставане час.

Сутринта двамата излязоха доста късно от колибата, посрамени заради дългото си излежаване. А Мукоки го нямаше.

Старият индианец не бе губил времето си, откакто се развидели. Прибра се, явно доволен, ако се съдеше по бронзовото му лице.

– И какво? – попита Уаби. Мукоки посочи с ръка на северозапад.

– Те са минали нататък – рече той.

Верен на здравия си разум, старият ловец бе решил, че хората, които законът преследваше, вероятно са тръгнали отначало на юг, възможният изход за тях, но после са се обърнали на север, за да се скрият в неизследваната пустош на Великата снежна самота.

Разглеждайки внимателно местността и гънките на земята, той се приближил до долината, която водеше на северозапад, и сам бе тръгнал по нея.

Тая долина беше твърде тясна, със стръмни скалисти склонове и на много места слънцето почти не проникваше в нея.

Прозорливият индианец скоро разпозна по снега някои белези: кървавите капки тук-там можеше да означават, че сред унгасите имаше ранени.

После, при един завой на долината, където могъщ кедър хвърляше плътната си сянка, ясно проличаха следите от две шейни, от кучета и дванадесетина човека.

Очите на Мукоки блеснаха като пред бой.

– Двете шейни – каза той – сигурно са същите, с които Минетаки тръгна за Кеногами Хаус. Унгасите са ги пленили и са избили придружителите й.

Кучетата веднага бяха впрегнати и тримата мъже се спуснаха с тях по долината. Отпочинали през двете последователни нощи те пътуваха бързо, отминаха кървавите петна, открити от Мукоки, а след час намериха и нови – по-големи и по-пресни.

Както вървеше най-отпред, Мукоки спря: на пътя лежеше по очи вкоченен труп.

Индианецът отиде до трупа, обърна го по гръб и двамата с Уаби лесно познаха, че е един от хората на Уабинош Хаус. Навярно беше

пленен по време на битката и откаран от унгасите. Може би се бе опитал да избяга. А беше възможно и да е бил толкова тежко ранен, че унгасите го бяха довършили с брадва, за да се отърват от него. Острието бе разцепило черепа с дълбока бразда, зинала зловещо.

Род гледаше ужасен. Уаби и Мукоки издърпаха за краката трупа по-встрани и го покриха със сняг, все едно че са го погребали. И продължиха ускорено по пътя си.

Долината нямаше край, склоновете ѝ ставаха все по-недостъпни, но през нея човек не се нуждаеше от водач. Вече доста начесто личаха следите на похитителите и на шейните им. Слънцето, спуснало се по това време до хоризонта, не проникваше до дъното на долината.

Кървавите петна ставаха все повече, а и дирите на шейните, успоредни на тях, както забеляза Мукоки, се връзваха надълбоко, до самата пръст.

Навярно, за да не губят време да превързват ранените, унгасите ги бяха качили на шейните и по тоя начин пак бяха забавили скоростта си.

– Добре... Това добре... – изръмжа на няколко пъти Мукоки.

Денят преваляше. Почивките бяха къси и редки. Преследването бе също толкова лудешко, колкото и преди три дни подир Род.

По мръкване тримата ловци на хора попаднаха на нови останки от стан с огнище и на две колиби от кедрово дърво.

И тук фактите бяха красноречиви. Явно, по-удобната колиба е била за самия Унга, а индианците бяха спали в другата.

Пред колибата на Унга се открояваха малки стъпки, които можеха да бъдат единствено на Минетаки. Род и другарите му изтръпнаха при това откритие.

Тяхното вълнение стана още по-силно, когато вътре в колибата намериха отново петна от кръв и окървавени превръзки.

Минетаки ли беше ранена? Или Унга?

В другата колиба намериха проснати две тела на индианци. Единият беше изстинал. Другият беше още топъл. И двамата с дупки от куршуми. Сигурно бяха ранени в битката с хората на Уабинош Хаус, а чак тук бяха издъхнали.

Докато Род и Уаби разглеждаха мъртвите, Мукоки разрови пепелта в огнището и очите му светнаха като неугасналите въгленчета:

– Добре... Това много добре...

Род и Уаби излязоха при него. Като видяха главнята, която Мукоки раздухваше, надул пергаментните си бузи, за да запали огън, двамата разбраха, че са по петите на врага. Както и предполагаша, разбойниците

се бяха забавили заради ранените си. Скоро преследвачите щяха да ги настигнат.

Но радостта им бе примесена с тревога. Пред очите им бяха все тия кървави капки в колибата.

Набързо пригответе вечерята, набързо я изядоха. Макар че лапите на кучетата отново се бяха разкървавили, мъжете им дадоха двойна дажба храна и решиха да продължат гонитбата и през нощта.

По пресните дири под луната и звездите можеха да изминат още много километри.

Едва призори си позволиха да починат само два часа. Подслониха се на завет в нишата между две скали. Когато настъпи зората, дирите на унгасите се видяха тъй ясно, че старият ловец Мукоки обяви с пълна увереност:

– Те минал оттук преди четири часа! Решителният час приближаваше.

Тримата мъже обсъдиха положението и решиха: кучетата и шейните засега ще оставят на завет в дупката между скалите, а те, добре въоръжени, щяха да продължат сами, колкото се може по-бързо и по-предпазливо.

Часът бе десет, когато тримата, уверени, че са по петите на унгасите, се намериха в края на долината. Тук тази долина се раздвояваше в различни, още по-широки разклонения.

Колкото и малка, изненадата бе неизбежна. И следите се разделяха. Унгасите се бяха отправили напред в две групи. Едната от шейните бе поела по североизточния склон, другата – по северозападния. Къде ли бяха Унга и Минетаки?

Тримата другари се спогледаха въпросително.

Род, най-нетърпеливият, тръгна по североизточната диря с надежда, че ще намери някакъв знак, който да им подсказе вярното решение.

Не беше изминал и стотина метра, когато видът на едни трънливи храсти го накара да спре и да нададе тревожен вик.

Върху един клон над пътя висеше къдрица от черна и мека коса, заблестяла на слънцето.

Чули вика на Род, Уаби и Мукоки отидоха при него и видяха черния кичур, без никакво съмнение – от косата на Минетаки. Гледката ги развълнува.

Мукоки придърпа клона и внимателно пое къдрицата. След това подсвирна продължително, с което изразяваше презрение, невъзможно да се изкаже с думи на английски.

После добави:

– Минетаки е в другата шейна!

И посочи къдрицата на двамата си другари.

– Гледай... Коса отрязана... На трън закачена... Унга оставил нас заблуда...

Той веднага пое назад. Род и Уаби го последваха без колебание.

След като изминаха четвърт километър, старият ловец отново спря и без да продума (което значеше много!), посочи с пръст малките женски стъпки край дирите на шейната.

Оттук нататък следите от обувките на Минетаки започнаха да се явяват сякаш на определени интервали. Навярно момичето нарочно бе поискало да ходи от време на време пеш, за да остави знак на ония, които щяха да ѝ се притекат на помощ.

Така мислеше Мукоки. А и Уаби бе на същото мнение.

Род се колебаеше. Колкото повече напредваха на северозапад, толкова по-голяма мъка го обземаше. Ами ако Мукоки греши?

Доверието му в здравия усет и мъдростта на стария индианец беше пълно. Но Род не можеше да не допусне, че ако унгасите бяха проявили хитрост с отрязания и закачен на тръните кичур коса на Минетаки, не биха пропуснали да изхитруват и с обувките на девойката, използвайки ги за лъжлива диря.

Номерът с къдрицата не беше ли сам по себе си уловка за преследвачите? Би трябвало да са много умни, за да не се хванат на въдицата и да не тръгнат по погрешната следа.

Предчувствието на Род му внушаваше все по-настойчиво да внимава, много да внимава. Властен вътрешен глас му повеляваше:

– Минетаки не е тук!

От страх да не му се присмеят той се въздържа да довери съмненията си на своите другари, чиято увереност го смущаваше.

Най-сетне, като не можеше повече да издържи, той се реши да каже с известно стеснение:

– Слушай, Уаби, аз се връщам обратно, за да тръгна по другата диря. Ако не открия нищо, след около час ще дойда при вас.

Уаби напразно се опита да го разубеди, изтъквайки, че не е безопасно за тяхната и без това малка група да се дели. Мукоки, когото също попитаха за мнението му, само сви рамене, без да отговори точно и ясно какво мисли.

Род беше решен и скоро се върна при загадъчното разклонение. Тръгна по североизточната диря с разтуптяно сърце и отново мина край

храста, където бяха открили къдрицата.

До изтичането на обещания за връщане час той не успя да открие нищо интересно. Дирята все тъй бягаше по снега. Род нито се спря, нито се върна назад.

Каква беше тая сила, която идваше от дълбочината на душата му и го тласкаше да бърза? Колкото повече напредваше, толкова повече се убеждаваше, че е на прав път. Сякаш някакъв магнит го привличаше. Не беше суеверен, но това чувство го смущаваше.

Мина още един час.

Местността ставаше все по-страшна и дива. Наоколо се виждаха разпокъсани скални гребени, пукнатини, урви, из които щяха да потекат пенести потоци.

Все тъй воден от инстинкта си, Род намали ход. Стискаше пушката си, готов за стрелба. Всяка минута отпреде му се изпречваха огромни канари, сякаш нарочно му устройваха засада.

Като отмина една такава канара, голяма колкото къща, се смрази от ужас. На пътя лежеше вече втори труп. Труп на индианец. Разперил ръце на снега, с обезобразено от агонията лице. На гърба му между раменете зееше широка рана от меч. Снегът аленееше от прясната кръв. Не личеше да е имало борба и смъртта навярно бе настъпила преди един час.

Род не можеше да се откъсне няколко минути от тая гледка. Кой беше убил нещастника? Да не би Минетаки да е погубила един от своите похитители?

Без да се бави повече, Род продължи пътя си, като стана още по-предпазлив.

Дирята от шейната се виеше по почти непроходими участъци. Само един необикновено опитен водач би могъл да мине оттук.

Род продължаваше да следи зорко околността. Той спря за миг, когато видя как стъпките на широки мечешки лапи бяха пресекли дирята на шейната.

Нямаше съмнение, че животното, събудено от зимния си сън, се беше възползвало от хубавото време, за да се поразходи във от леговището си.

Тласкан от непонятно любопитство, но и все така предпазлив, Род проследи на петдесетина метра мечите стъпки. Те водеха към един дол, заслонен от огромен камък, изтъркулен кой знае кога от някое геологическо явление.

Тук навярно беше леговището на мечката, която се бе провряла

през отвора на скалата.

За най-голямо учудване на Род скалната пукнатина излизаше отвъд скалата и водеше към дола. Долът, затворен отдясно и отляво от две стръмни стени с изострени върхове, напомняше със своя изглед, макар и по-малък, оня прочут дол, където Род и Уаби бяха прекарвали някога страхотни часове – долът, който пазеше според Род тайната на златната мина.

Род извървя още стотина метра по скалния коридор и вече се готвеше да се върне, когато мечите дири се изгубиха. Вместо тях се появиха човешки стъпки.

Глава пета ГУША ЗА ГУША С УНГА

Род беше на върха на учудването си. Трябваше му доста време, за да събере мислите си и да се опомни. Почувства, че сега повече от всеки друг път имаше нужда от цялото си хладнокръвие.

Мечите стъпки очевидно бяха имитирани от човек. По-късно щеше да си изясни странната загадка. Нима човеко-мечката не бе тъкмо похитителят на Минетаки, помъкнал я през пустинната самотност на тия места?

Род май бе стигнал до целта си.

Да се върви по такъв стръмен, скалист път не беше лесно. На всичко отгоре той трябваше да следва следите на човека-мечка, който навярно се чувстваше удобно в своето леговище и можеше да си избира най-добрите пътеки.

На едно място паднало от странична скала дърво преграждаше пътя. Човекът беше преодолял пречката, като е отмел снега от дървото, а встрани върху гладкия сняг се виждаше отпечатък от нечия ръка.

Род сякаш халюцинираше. Петте пръста личаха ясно. Дълги и тънки пръсти, а дланта на ръката – тясна. Женска ръка и без съмнение – на Минетаки.

Човекът-мечка навярно беше носил дотук девойката, а по-нататък Минетаки го беше последвала.

След дървото пак се появиха лъжливите мечи стъпки. Всъщност това бяха стъпките на девойката, оставена без обувки и с намотани върху ходилата кожи, за да не се простуди. Поради това именно следите напomniaх вървежа на мечка.

Род разбра, че подир малко щеше да рискува живота си, за да спаси обичаната сестра на Уаби. В засада ли или гуша за гуша щеше да се срещне с врага си? Така или иначе схватката бе неизбежна.

Той провери пушката, извади револвера и опипа ловджийския си нож на пояса.

Вървя още километър. Счу му се смътен звук, който не можеше да се определи какъв е, но бе ясно, че не идеше отдалеч. Род спря, наостри уши и затаи дъх. Странно, тоя път не чу нищо. Може би някоя лисица или някоя птица беше съборила камъче.

Запристъля отново, цял превърнат в зрение и слух.

След няколко минути усети слаба, подозрителна миризма.

Вятърът му помогна да определи що за миризма е това. Миризма на дим, примесена с благоухания на смола и горящ кедър. Наблизо трябваше да има огън.

Безшумен като сянка, Род заобиколи скалната грамада, която затуляше погледа му. Решението бе взето. С помощта на вятъра може би ще издебне врага си и ще го убие с един изстрел. Никакво предупреждение, никакви преговори, никаква милост.

Стъпка по стъпка, с пушка, готова за стрелба, той избра такова място зад скалата, че зрителното му поле се разшири.

На двадесетина разкрача между сгромолясаните скали, където свършваше долът, над една дървена колиба се виеха спирали дим.

Родрик пропълзя като вълк и се скри зад малък храст с треперещ пръст върху спусъка на пушката. Ако разбойникът беше там, щеше да го чака толкова, колкото време беше необходимо.

Никой не се показваше. Дочу се само слаб стон, идещ навярно откъм отворената врата на колибата.

Тоя стон отекна направо в душата му. Повече не можеше да чака. Спусна се отчаяно към колибата.

Минетаки се бе сгушила на земята в колибата. Разкошната ѝ черна коса покриваше раменете и коленете ѝ. Беше смъртно бледа. Взря се смаяна в младия човек, появил се пред нея.

Беше сама. Или поне така изглеждаше. Род коленичи до милата сестра на Уаби. За миг сякаш бе забравил всяка предпазливост.

Ужасеният вик на Минетаки го накара да се обърне към вратата на колибата.

Страшният, най-страшният човек стоеше на входа, готов да връхлети вътре. В ръката си стискаше нож.

В подобни случаи се действа автоматично. Животът, висящ на косъм, не чака намесата на мисълта, а сам намира спасението.

И Род нито мислеше, нито разсъждаваше. Без да знае защо, мигновено се хвърли по очи на земята. Това го спаси.

С гърлест вик индианецът връхлети и замахна с ножа. Но срещна празно пространство и в слепия си скок се препъгна и падна до младия човек.

След суровия опит в Уайлд Род беше станал гъвкав като дива котка и имаше железни мускули. Без да става, той се обърна към Унга и вдигна своя нож над него.

Но и разбойникът не беше по-малко пъргав. Успя да отклони удара

към земята. Следващата секунда сграбчи със свободната си ръка врата на Род. Двата останаха тъй една минута в жестока прегръдка.

С ръката, която държеше ножа, Родрик стискаше и ръката на индианеца, който го бе уловил по същия начин. Никой от тях не отпускате ръката на другия, за да удари, боейки се да не даде смъртоносно предимство на противника си.

Само това можа да помисли в краткия миг на спрялата схватка напрегнатият Род. Знаеше, че Унга беше по-силен. При най-малкото отпускане острието на врага би се забило в гърдите му.

Поизвърнал глава към револвера си, който не можеше да стигне, той видя, че Минетаки вече се е изправила. Чак сега забеляза, че ръцете ѝ са вързани отзад на гърба.

Съвсем измъчена, тя не изпускате от погледа си и съобразяваше как с вързаните си ръце да помогне на своя приятел.

Хвърли се със свити нозе срещу изпънатата ръка на Унга, като напрегна цялата си тежест:

– Бързо, Род! Удряй! Удряй!

С върховен напън и ръмжене индианецът вече освобождаваше рамото и ръката си, здраво вклучени допреди миг. Още по-бърз, Род заби ножа до дръжката в гърдите на врага.

С тъп шум острието разкъса плътта, индианецът се отпусна, но и той бе успял да рани Род в слабините.

Младият мъж не сдържа вика си, предизвикан и от болката, и от тържеството. Сетне с голямо усилие се изправи, извади ножа от гърдите на победения, освободи вързаните ръце на Минетаки и се строполи на земята.

Сърцето блъскаше в гърдите му. Виеше му се свят, но усещаше две нежни ръце да го милват и един познат глас, идещ сякаш от много далече, го викаше по име.

Изгуби съзнание.

Когато дойде на себе си, отново усети нежните ръце на лицето си и видя нейните очи и снега пред колибата, заблестял на слънцето.

– Род! – прошепна Минетаки.

В гласа ѝ трептеше грижа и радост.

Родрик повдигна ръка към сведеното лице. Въздъхна:

– Щастлив съм, че ви виждам, Минетаки... Девојката му донесе чаша студена вода.

– Не трябва да се движите – каза. – Раната ви не е опасна, аз я превързах някак, но не мърдайте много, иначе отново ще закърви.

– Нека ви кажа обаче – настоя Род – колко бях наскърбен да си тръгна от Уабинош Хаус, без да съм се сбогувал с вас... Сетне и мъката ми, когато узнах за отвличането ви... Сега ви намерих... Всичко останало е без значение...

– Ш-ш-шът!

Минетаки сложи пръст върху устните на Род.

– Аз не съм по-малко любопитна как вие сте попаднали тук, за да ме освободите. Но не ви питам... поне засега. Не се изморявайте да говорите, моля ви!

Родрик забеляза, че като го гледаше, Минетаки отклоняваше погледа си с известно смущение. Той видя на земята край тях нещо, което бе покрито с кожа.

Ръката на Минетаки потрепна в неговата:

– Унга е, самият Унга, и то мъртъв!

Глава шеста

РОД ПРЕД СМЪРТНА ОПАСНОСТ

Макар че беше ранен и останал без сили, Род подскочи. Страшният главатар, старият враг на Уабинош Хаус бе мъртъв. И го бе убил не друг, а Родрик Дрю.

Въпреки болката и треската младият човек се усмихваше със заслужена гордост.

– Колко съм радостен, Минетаки...

Преди да бе довършил фразата си, двама души безшумно се вмъкнаха в колибата. Бяха Уаби и Мукоки. След като не бяха дочакали Род, сами тръгнаха да го потърсят.

Вълнението при тая среща бе толкова силно, че Род припадна и отново изгуби съзнание.

След половин час се свести. Струваше му се, че безкрайно много време бе минало от страшната драма, в която беше действащо лице.

Докато Минетаки милваше главата на Род като майка, която приспива детето си, Мукоки се бе свил в краката му като рис и сякаш искаше да го съживи с огнените си очи.

В погледа на стария ловец имаше някакъв странен блясък. Род го бе виждал неведнъж, когато индианецът проявяваше неспокойство да не би някакво нещастие да сполети ония, които му бяха мили. Родрик отдавна бе разбрал, че между отколешния дивак и него съществуваше връзка, по-здрава и по-дълбока от обикновената дружба.

Това чувство го накара да проговори:

– Хей, Муки!

Муки хвана ръцете му, цял засиял:

– Вие имал право. Аз голям глупец, грешка прави... Вие спасил Минетаки и убил Унга... Вие храбър, много храбър, извънредно храбър!

Колкото за Уаби, Минетаки едва го възпираше да изкаже своя възторг.

Все пак забраната на сестра му не му попречи да се просълзи:

– Род, ти си герой! Истински герой! Бог да те пази винаги! Минетаки увиваше Род в кожите, повдигаше внимателно главата му и отново разквасваше устните му със студена вода. А Уаби и Мукоки извлякоха от колибата трупа на Унга и отидоха да търсят шейните и кучетата.

Като се прибраха, старият индианец се зае да превърже по-вещо

раната на приятеля си, която се оказа дълбока и все по-силно го болеше. Решиха на другия ден да сложат Род в една от шейните и по възможност най-бързо да пристигнат в Уабинош Хаус и да го поверят на грижите на лекар.

Пред веселия огън от бор и топола в каменната камина на колибата Минетаки разказа накратко как с конвоя си е станала жертва на засада и как е била отвлечена.

Всичките ѝ защитници намерили смъртта си в битката, с изключение на един, който успял да отнесе вестта за отвлечането в Уабинош Хаус и там да издъхне.

Но и загубите на врага не били по-малки. Самият Унга бил ранен в бедрото и изгубил доста кръв. От тая именно кръв са били петната по целия път. За да заздравее раната му и за да си починат хората, той се принудил да престои три дни в колибата, открита от преследвачите. Пак благодарение на това обстоятелство бегълците са могли да бъдат настигнати.

Не по-малко вярно бе и това, че поради изгубената кръв дивакът бе отслабнал значително, което е улеснило Род да се справи със страшния колос.

Род попита защо и от кого е бил убит индианецът, чийто труп видели надупчен от нож край пътя.

Минетаки отговори – скарали се с Унга. Индианецът се обърнал, Унга му забил ножа в гърба.

Род попита и за тайната на мечите стъпки по снега.

Минетаки не можа да не се засмее. В края на дола Унга напуснал шейните и останалите хора, напъхал върху обувките си мечи лапи, приготвени отпреди, и тъй смятал да заблуди преследвачите.

Оттук нататък известно време Унга носил Минетаки на ръце, опасвайки се да не избяга. После се изморил, оставил я да върви сама, но не забравил да ѝ върже ръцете. Отказал се и от мечешките лапи и тръгнал естествено.

Мукоки избухна в смях и запляска с ръце:

– Той не глупав! Той станал мечка!

Разговорът край огъня продължи до късна нощ. От своя страна и Уаби разказа на сестра си какви мъки са изживели родителите им и той, как Род е бил настигнат, след като си тръгнал, и как благодарение на него е била намерена и тя.

Разказа и за приключенията, които им се бяха случили миналата зима с Род и Мукоки по време на лов за вълци и дивеч заради скъпите

кожи. Описа старата изоставена колиба със скелетите на двамата самоизбили се мъже, чрез чиято смърт бяха попаднали на тайната за една далечна златна мина, заради чието издирване се проектирал напролет нов поход.

Мисълта за златото не можеше да не развълнува и Минетаки.

Родрик отдавна спеше, докато другарите му и девойката все още си говореха край тлеещия огън.

Съдбата сякаш се бе смилила над нашите герои. Скоро щяха да пристигнат в Уабинош Хаус и Минетаки щеше да зарадва родителите си. Веднъж да се съмне...

Но уви, сутринта се разбра, че положението на Род се бе влошило. Ножът на индианеца, разкъсал слабините му, може би беше засегнал някой важен орган. А не е изключено силната треска да се дължеше на изтощението през последните дни, както и на прекаленото напрежение.

Така или иначе Род бе толкова немощен, че не можеше да се съвземе. Най-внимателно го настаняха в една от шейните и всички пристигнаха в Уабинош Хаус.

Дни и нощи болният бълнуваше непрестанно и смъртта едва не го отнесе. Все сънуваше, че го пекат на жарава. Отвореше ли очи, винаги виждаше Минетаки, която слагаше на челото му студени компреси.

Раната най-сетне започна да заздравява, защото животът се държеше здраво в младото тяло. Възпалението затихна и след месец Род бе извън всякаква опасност.

Още месец бе необходим за пълното му оздравяване. Един ден Минетаки му каза, че го очаква голяма изненада. Пристигала майка му, госпожа Дрю. Специална шейна отишла да я вземе от Детройт.

Въпросът за златната мина отново излизаше на дневен ред. Род и Уаби намираха, че благоприятният момент е настъпил.

Един следобед Род попита Минетаки не би ли желала и тя да вземе участие в похода.

И понеже очите на момичето светнаха, той додаде:

– Помолете родителите си да ви позволят. Използвайте всички си чар да ги склоните. Нека и брат ви се намеси...

Минетаки стана някак сериозна и наведе глава:

– Баща ми и майка ми за нищо на света няма да се съгласят. Иначе, то се знае, бих била щастлива, много щастлива, да ви придружавам. Да ходя с вас на лов за мечки, вълци, лосове, карибу! Да търся заедно с вас блестящото злато... Но поставете се за минута на мястото на родителите ми. Вие знаете колко ме обичат и какви мъки преживяха заради мен.

Всичко случило се е твърде скорошно. Смъртта на Унга сигурно е обезкуражила другарите му, но те все пак успяха да оживеят и да се скрият, така че рисковете си остават. Лично аз не се боя от опасностите. Баща ми и майка ми обаче биха се притеснявали. Не ми дава сърце отново да се тревожат заради мен, като мога да им спестя тия грижи. Аз ще остана при тях и същевременно ще правя компания на майка ви, която вече ме има като своя дъщеря... Вие сте свободни да вървите. И дай Бог да успеете!

Глава седма

ПОД ЛЕДА НА НИПИГОНСКОТО ЕЗЕРО

Сега слънцето изгряваше по-рано, дните бяха по-дълги, а въздухът – по-топъл. Пролетните изпарения носеха благоуханния дъх на набъбналата земя. Гората, пълна с невидим живот, се събуждаше с безброй звуци от дългия си зимен сън. Навред из храстите лосовите птици чуруликаха своята любовна песен или по двойки летяха влюбени из простора. Сойки и врани се къпеха. Птици с бели и черни петна, заблестели като скъпоценни камъни, малко по малко отлитаха на север. С последния сняг и те изчезнаха напълно.

Тополите бяха набъбнали от изобилен сок, пъпките им, едри колкото грахови зърна, току се пукаха едни след други и ставаха разкошна гощавка на яребиците.

Беше време майката-мечка да излезе от зимната си пещера, сподирена от мечетата си, родили се преди два месеца, вече готови да бъдат научени как да свеждат вейките на дърветата и новите им филизи.

Беше време лосовете да се спуснат от високите части на планините, където бяха подирили подслон от вечно преследващите ги вълци, хищно дебнещи болните и застарелите.

Ледът, започнал да се топи, пукаше и освобождаваше земята, езерата, скалите, дърветата. Всяка нощ хладната и побледняваща светлина на полярната зора се оттегляше към полюса.

В Уабинош Хаус отново бе настъпило пълно спокойствие. Заминаха си и войниците, изпратени от канадското правителство да охраняват фирмата.

Златотърсачите тръгнаха една априлска утрин. В навечерието на похода Род, Уаби и Мукоки бяха свършили приготвянията и бяха проверили още веднъж дали са снабдени с всичко необходимо. Нищо не беше пропуснато. Род все не можеше да заспи от вълнение пред новото интересно приключение в далечния Нортланд и много пъти през нощта стискаше нервно в ръцете си брезовата кора, която щеше да ги поведе към целта⁴.

Звездите още не бяха избледнели, а всички от фирмата бяха на крак. Събраха се в голямата столова, където от два века се бяха хранили

4. Става дума за начертания върху брезовата кора план, намерен от тримата другари миналата зима и сочещ грубо пътя към златната мина. Б. а.

шефовете на фирмата.

Беше приготвена прощална гощавка в чест на заминаващите, които може би щяха да се губят седмици и месеци там. Неизбежната в такива случаи тъга беше изписана по лицата на всички и шефът на фирмата успокояваше жените, преструвайки се на весел.

Госпожа Дрю и майката на Минетаки, бивша княгиня, гледаха да прикрият донякъде своята загриженост. А очите на Минетаки бяха зачервени.

Всички слязоха да изпратят тримата пътници до брега на Нипигонското езеро. Там ги очакваше готовата за отплаване лодка.

Двете майки се сбогуваха със синовете си. Когато Уаби целуна сестра си по двете бузи, тя не се овладя и се разплака. Род стискаше ръката на момичето и гърлото му се свиваше:

– Довиждане, Минетаки! – пак извика той, качвайки се в лодката, където вече се бяха настанили старият Мукоки и Уаби в пълна готовност за тръгване.

Лодката бързо се отдалечи и скоро се изгуби в дрезгавината.

Отначало не се чуваше друго освен ритмичното приплясване на веслата. До тримата мъже за последен път достигна гласът на Минетаки, която им пожелаваше добър път.

И това беше всичко.

Род пръв наруши мълчанието в лодката:

– Бога ми, най-труден в такива работи е моментът на раздялата.

Тягостното чувство постепенно ги напускаше.

– Така е – съгласи се Уаби. – Когато се разделям, особено със сестрата, наляга ме странна печал. Все пак вярвам, че някой ден ще склоним родителите ни да я пуснат да дойде с нас. Ти какво ще кажеш, Род?

– Какво да кажа? – изчерви се леко Род. – Сигурен съм, тя ще бъде смела спътница.

– Да, тя храбър, тя стрелям, тя ходи лов, като нас... Това добре, много добре! – одобри и Мукоки с такава сигурност, че Род и Уаби прихнаха да се смеят.

Уаби драсна клечка кибрит и погледна компаса си.

– Ще прекосим езерото, вместо да обикаляме край брега – каза. – Така ще скъсим чувствително пътя. Ти на какво мнение си, Муки?

Старият ловец не отговори. Уаби повтори въпроса си.

– Да не би да смяташ, че не е разумно?

Мукоки топна показалеца си във водата, сетне го издигна над главата си.

– Южен вятър... Може стане по-силен, може не... Ако стане...

Родрик съобрази колко е претоварена лодката и отбеляза:

– Вярно, ако вятърът се усили, няма да е твърде благоприятно.

Уаби се подвоуми:

– Да си опитаме късмета! Иначе ще трябва да обикаляме езерото и днес, и утре до обяд. Прекосим ли го, ще спестим цял ден.

Мукоки изръмжа, което можеше да значи и че одобрява, и че не одобрява. Род си даваше кураж, виждайки как леко лодката се носи по затрептялата водна шир.

Съгласуваните удари на веслата тласаха лодката с четири километра на час. На разсъмване гористият бряг на Уабинош Хаус бе заприличал на мъглява линия.

Слънцето огря топло и величаво над светлото езеро и прогони студа. Усещаше се дъхът на далечните гори. Всичко това успокои напълно Род.

Той гребеше весело с цялата мощ на младите си мускули. Уаби свиреше и пееше, примесвайки в песните си и индиански куплети. Род предложи да изпеят „Янки Дудъл“⁵ и „Звездното знаме“⁶.

Дори мълчаливият Мукоки затананикваше от време на време, показвайки по този начин, че и той споделя веселото настроение на другарите си.

Какво ли чудесно приключение щяха да изживеят тия мъже? Безкрайният и безмълвен Север се простираше пред тях със своята тайна. Вятърът довяваше зова на Севера. А най-доброто от всичко може би ги очакваше в края на приключението. И как тогава можеха да бъдат тъжни?

Големи ята от диви патици с черни пера и сиви човки оживяваха водите на езерото. Те прелитаха с писък над лодката и за Род и Уаби беше голямо удоволствие да свалят по десетина от тях. Но след шестия изстрел Мукоки се намеси:

– Не губим изстрели за патици! После има много нужда.

На обяд веслата бяха оставени на спокойствие за цял час, тримата пътници здравата си похапнаха и продължиха с нови сили нататък.

Срещуположният бряг на езерото, накъдето отиваха, не се виждаше ясно. Погледите им търсеха устието на река Омбакина, оттам бяха предприели похода си през миналата зима.

5. „Янки Дудъл“ – популярна песен в САЩ. Б. пр.

6. „Звездното знаме“ – националният химн на САЩ. Б. пр.

Вниманието на Уаби бе привлечено от бяла дълга лента, която плуваше по водата край брега. Обърна се към Мукоки:

– Като че ли се движи! Да не би да е... Да не би, наистина...

– Какво ще е? – попита Род.

– Лебеди?

– Лебеди! – възкликна Род. – Трябва да са безброй, щом покриват такова пространство.

– Виждат се – рече Уаби. – Те понякога кацат с хиляди на едно място.

– Да – потвърди Мукоки. – Не можеш преброи тях години... – След малко добави: – Днес лебеди нямало. Лед има!

Откритието май не го зарадва. А и Уаби свъси лице.

Скоро всичко се изясни. Лодката се сблъска с голяма ледена маса, която се простираше пред тях и правеше невъзможен достъпа до брега на едно разстояние не по-малко от четвърт километър.

Принудиха се да спрат. Уаби изглеждаше угрижен. Мукоки мълчеше с весло на коляното.

– Мисля, че трябва да преминем леда, нали? – попита Род.

– То се знае... – съгласи се уклончиво Уаби. – Когато бъде възможно. Утре или в други ден...

– Да не би наистина да смяташ, че е невъзможно?

– Естествено. Или почти невъзможно.

Лодката мина съвсем близо край леда. Мукоки опита с веслото колко дебел и здрав е леденият блок.

На някои места ледът се трошеше лесно при най-малък допир. Но не навсякъде.

– Струва ми се – рече Род, – ако успеем да се промъкнем през омекналия лед и стигнем до здравия, по него ще можем пеша да се доберем до брега.

Уаби вече бе взел брадвата:

– И аз мисля така. Тъй да направим! Мукоки не бе уверен в успеха и клатеше глава. Брадвата разби близкия леден пласт и лодката навлезе в тесния отворен проток.

Щом стигнаха до здравия лед, Уаби скочи внимателно от предната част на лодката. И не без тържественост обяви:

– Ето че аз скочих. Сега е твой ред, Род. Внимавай да не камбурнеш във водата...

Следващата минута и Родрик се намери при него.

Но това, което стана после, беше кратък, ала страшен кошмар.

Първо се чу как леко се пропуква ледът под краката на двамата. Уаби се разсмя, като видя уплахата на приятеля си.

– Няма страшно. На, нищо не мърда вече...

Уаби не бе довършил думите си, когато един грамаден леден блок се срути с гръм под тях и те се преметнаха в тъмната езерна вода.

Род зърни за миг ужасеното лице на приятеля си, той също потъваще като него. Чу острия вик на Мукоки. После нито видя, нито чу нещо и разбра, че студената вода го е погълнала.

С отчаяно усилие размаха ръце и крака, за да се издигне над водата и за миг си представи ледената покривка отгоре. Накъде да плува, ще се намери ли някакъв изход? Отвори очи. Наоколо беше плътен мрак. Пое въздух през устата, но веднага я затвори, пълнеше се с вода.

Секундите му се сториха като векове. След няколко опита все пак се издигна донякъде. Главата му се удари в нещо твърдо. Лед. Значи, беше захлупен в тъмното и май нямаше никакъв изход.

Спусна се надолу, плувайки сяло, напосоки. Почна да се задушава. Пак отвори уста...

Последното му усещане бе, че се опитва да извика за помощ и че водата пълни с клокочене гърлото му.

Не бе видял ръката, която се протягаше под водата да го хване. Не разбра и как бе извлечен на повърхността. Няколко минути по-късно усети да го разтриват силно, да го удрят с юмруци и да го търкалят, сякаш беше играчка в краката на мечка.

Когато най-после отвори очи, видя над себе си Уаби и Мукоки.

– Лесно отървали – каза Мукоки. – Сега по-скоро стигнем бряг.

За щастие ледът отвъд мястото на злополуката беше твърд. Изтеглиха лодката и Уаби извади от нея вързоп с одеяла. Мукоки помогна на Род да стане и тримата се упътиха към брега.

– Кой ни измъкна от водата? – попита Род.

– Кой друг, ако не Мукоки! – отвърна Уаби. – Но за разлика от тебе, аз не заслужавах да рискува за мен... Че той самият насмалко да иде на дъното.

– Храбрият Мукоки!

Мукоки взе да ръмжи и да кудкудяка толкова смешно, че двамата измръзнали удавници не можеха да не се засмеят. Уаби изтича напред да накладе огън.

Глава осма ВЕЛИКИЯТ ДУХ И СЕДЕМТЕ ХУБАВИЦИ

Когато Род и Мукоки се дотъриха на брега, там вече пламтеше бун огън.

Старият индианец пъргаво струпа подслон от балсамови клони. Род и Уаби побързаха да съблекат мокрите си дрехи и се навряха под одеялата, а Мукоки остана да суши каквото имаше за сушене.

След два часа двамата злополучни мъже пак се облякоха и предишната им бодрост се възвърна.

Уаби се отдалечи за малко и се върна с един дебел и жилав брезов прът:

– С тая суровица заслужавам да ме накажеш заради моето неблагоприятие.

– Наистина заслужаваш – засмя се Родрик.

– Видж оня дънер там близо до огъня! Ще идеш да легнеш върху него по очи.

– Кой? Аз ли? – попита Род.

– Именно ти! Ще ти покажа, та да знаеш как после и мене да ме нашибат.

– Прието!

Родрик полегна върху дънера и Уаби вдигна пръта.

– По-полека! – шеговито помоли Род.

– Готов ли си?

Уаби замахна силно. Родрик пропищя:

– Ама ти наистина ме налагаш! Спри, за бога!

– Нищо ти няма. Ще се затоплиш и кръвообращението ти ще се оправи. Всеки мъж трябва да умее да понася болки. Уаби замахна още няколко пъти и остави пръта:

– Сега да си сменим местата! И на свой ред ще те помоля да запазиш мярката.

Легна върху дънера.

– Добре, добре! – запретна ръкави Род. – Точно ще следвам твоя пример.

Жилавият прът заигра по гърба на Уаби.

Родрик нанасяше ударите както се следва, а Уаби, колкото и да бе издръжлив, премаляваше от болките, но, слава богу, приятелят му се

поумори, захвърли пръта и му протегна ръка.

– Сега сме квит. Ако тялото те боли, както ме боли и мен, трябва да смятаме, че лекарството е сполучливо и няма да ни хване хрема.

Двамата се прегърнаха.

– Знаеш ли – рече Уаби, – твоето положение никак не беше безопасно. След като Муки ме измъкна, не можехме да разберем къде да те търсим из водата. Но по едно време забелязахме известно раздвижване на водната повърхност точно там, където потъна. Мукоки за малко не преобърна лодката, като протегна ръка и те сграбчи за косата. Останало то дойде после.

– Б-р-р... – потрепера Род. – Ти ме смразяваш. Има да сънувам тая картина нощес. Хайде да говорим за нещо по-весело!

Мукоки донесе от лодката готварските принадлежности и убитите от Род и Уаби патици.

Огънят бе подсилен с топоволи клони.

– Хубав пламъци! Така добре, много добре! – заключи Мукоки.

Насядаха около жаравата в очакване на вечерята.

– Някога, то било много, много отдавна, живял на земята главатар, който имал седем дъщери – подхвана Уаби. – Дъщерите били толкова хубави, че Великият дух пожелал да му ги дадат. За пръв път, откакто луната греела, Духът слязъл на земята и тръгнал да намери главатаря. Казал му:

– Ако се съ согласиш да ми дадеш седемте си дъщери, аз ще изпълня седем твои желания!

Главатарят приел предложението на Великия дух. Първо поискал да настъпи нощ без тъмнина, после – ден без светлина. Желанието му било изпълнено.

Главатарят пожелал още на земята да има в изобилие дивеч и риба; да има вечно зелени гори (затова кедрите, боровете и балсамовите дървета са зелени и зиме); да се даде огън и нему, и на народа му. Шестото желание на главатаря било да поникне такова дърво, чиито клони да горят и мокри. Великият дух създал брезата. Седмото желание – пак нещо за огрев, но да гори без дим и пламъкът му да може да развесели и най-тъжното сърце. И начаса от земята поникнала тополата. Значи, на главатаря и на седемте му дъщери днес ние дължим тия седем незаменими блага. Нали така, Муки?

Старият ловец кимна утвърдително с глава.

– Но какво е станало сетне с Великия дух и седемте дъщери на главатаря? – попита с известно лукавство Род.

Муки стана и се отдалечи от огъня.

– Той вярва – рече тихо Уаби – на всички стари легенди, както вярва в слънцето и в луната. Но той знае, че всички бели не зачитат тия вярвания и се подиграват с тях. Ако рече, би разказал много интересни предания за сътворението на горите, на планините и на всички живи същества в тях. Но твоето безверие го възпира, бои се да не му се подиграваш.

– Ще видим! – стана Род и се провикна: – Мукоки! Мукоки! Индианецът се обърна и бавно тръгна към засмения насреща му Род.

– Мукоки, чуй какво ще ти кажа! И аз уважавам Великия дух. И аз се прекланям пред Него – създателя на гори, планини, езера, реки и речички, и особено – на великолепната луна, дето грее над нас. Бих желал да науча повече неща за Великия дух, за да мога да го разпознавам сред ветровете, сред звездите, сред горите. Мукоки, бъди добър, разкажи!

Индианецът изгледа внимателно Род, сякаш искаше да се увери в искреността на думите му. Родрик продължи:

– После пък аз ще ти разкажа за Великия дух на белите хора. Защото и ние си имаме Творец, създал света на белите, както Великият дух е създал вашия свят. Нашият Велик дух е създал за шест дни небето, земята и морето, а на седмия си е почивал. Седмия ден ние наричаме неделя. Нашият дух е сътворил за нас и горите ни. Само че не от любов към седем хубави момичета, а от доброта към всички хора. Аз ще разкажа хиляди чудни неща за Него, ако и ти разкажеш за вашия Велик дух. Съгласен ли си? Мукоки кимна:

– Да... Може би...

– Да започнем ли?

– Не, друг път...

Род разбра, че бе засегнал тънката струна на червенокожия си другар и спасител.

Патиците бяха оскубани, очистени и опечени. Мукоки избра най-тлъстата от „сините човки“ и я предложи на Род. Друга подаде на Уаби, а третата остави за себе си.

– Това е царска гощавка! – каза Род.

Нощта мина спокойно. Сутринта Род и Уаби видяха пред колибата лодката, с която бяха прекосили Нипигонското езеро.

– Я гледай, как е дошла тук? – зарадва се Род.

– Аз работя, кога вие спи... – обясни приближилият се Мукоки.

И изкудкудяка в добавка:

– Аз изтеглил на брега лодка и останало вѐже.

– Браво на Мукоки – похвали го Уаби. – Той е свършил половината от работата. Сега тримата ще пренесем лодката и багажа до устието на река Омбакина на около час разстояние от тук в северна посока. Чувате ли как бучи реката?

– Наистина... Трябва да е придошла.

– Да, да! – потвърди и Мукоки. – Вода много бързо. Река тече и изпревари карибу!

– А ще трябва да вървим срещу течението й с нашата лодка!

– Разбира се! – усмихна се Уаби. – И няма начин да не стигнем там, където сме се запътили.

Тримата си разделиха багажа. Сетне Уаби и Мукоки се върнаха за лодката и я пренесоха на рамената си.

Род се смая при вида на Омбакина, блеснала под утринната светлина.

По време на последния си зимен поход те бяха намерили реката замръзнала, не по-широка от двадесетина метра. Сега Омбакина бе заприличала на Амазонка, чиито тъмни и кални води се носят буйно, сякаш възврели на огън. Разлелите се нашироко води с глух и дълбок тътнеж не бяха нито буйни, нито бесни. Те бяха само величествени и могъщи.

Но привидната им ленивост и приглушеност не вдъхваха доверие. Монотонното блъбукане се съпровождаше и от внезапни дълбочинни изблици, криещи предателски опасности. Тук-там се завихряха водовъртежи със същински вулканични кратери. Над течението се издуваха и пукаха мехурчета със съмнителен произход, сякаш огромни ръце се размахваха над вълните, дебнещи да завлекат на дъното всичко и всекиго.

Род почувства инстинктивно, че голямата река с коварното си течение е по-страшна от двадесет буйни потока.

Лицето му изразяваше безпокойство:

– Нима по тая страхотия ще гребем?

– Ние кара близо брега и стигне невредим – рече Мукоки. След малко лодката бе спусната на вода в едно тихо заливче с по-слабо течение. Натовариха багажа и сами се наместиха в нея.

Мукоки беше отзад и неговата задача бе да държи лодката на двадесетина метра от брега. Двамата млади златотърсачи размахаха здраво веслата и Род се изненада, че тъй леко напредват.

Глава девета ЖЪЛТИЯТ КУРШУМ

От време на време лодката все пак се полюшваше и Род си представяше на каква опасност биха се изложили, ако се движеха по средата на реката. В неблагоприятен момент Мукоки и Уаби биха се видели в чудо. Уаби бе нащрек. Но засега нищо не предвещаваше, че ги дебнат непредвидени опасности. Водата ту приличаше на маслена покривка, ту след минута-две се пукваше някой въздушен мехур, сякаш издишан от грамадна риба.

С изкусното боравене на веслата лодката избягваше опасностите, но въпреки това често залиташе и се накланяше.

После имаше и нещо друго. Реката влачеше дървета, храсталаци, пънове и какво ли не. Уаби непрекъснато предупреждаваше:

– Давай надясно! А след малко:

– Давай наляво! И пак обратно.

Род се бе изморил да изпълнява командите.

От време на време течението ставаше толкова буйно, че Мукоки насочваше лодката към брега, слизаха и мъкнеха по суша и лодката, и багажа.

Случваше се по пет пъти на ден да предприемат подобни придвижвания и с усилие преодоляваха по два километра на час.

Късно след пладне отседнаха на бивак. На другия ден Омбакина ставаше все по-тясна и необузdana, помъкнала застрашително надпреварващи се по течението клонаци, дънери, греди. Без зорката бдителност на Уаби, без умението на Мукоки и без бързите и точни реакции на Род – лодката наведнъж би отишла на дъното. Но тримата мъже действаха съгласувано като прецизна машина.

Когато коритото на Омбакина съвсем се стесни и реката се превърна в буен поток, който скачаше от праг на праг през скалите, Мукоки обяви передното излизане от водата.

– Пренасяне! – каза. – Всичко носи пак гръб. Трябваше да се извърви пеша водоразделът, който с едната си страна клонеше към Нипигонското езеро, а с другата към глухата шир, където тримата другари се бяха установили на стан миналата зима, ловувайки за вълци. Там именно бе прочутата колиба на скелетите, изгорена сетне от унгасите.

Изнесоха багажа и лодката чак до върха.

Водопадът на Омбакина се спускаше през планинския прорез и се пенеше между купищата скали. Род познаваше страхотното му бучене.

Вечерта станът се установи на връх планината, под същата голяма скала, където тримата бяха ношували преди, и Уаби шеговито припомни на Род как през оная нощ беше убил един рис, вземайки го за унгас.

Слизането по склона на планината беше по-леко от изкачването и от гребането срещу течението на Омбакина. Но понеже пренасянето на багажа и лодката ги забавяше, златотърсачите стигнаха чак вечерта до малкото езеро сред падината, над която стърчеше колибата.

Не снежна покривка, а зелени ливади обкръжаваха сега напълно размразеното езерце. В бистрите му води се оглеждаха борове и кедр.

Докато Мукоки шеташе около бивака, Род и Уаби разровиха с крака почернелите въглини. Върху зелената трева въглените бяха едничките останки от колибата, открила им тайната на златото.

На петнадесетина крачки се белееха разпръснати кости. Кости на разбойниците, убити от Уаби и оглозгани от уайлдските хищници. Унгасите, нападнали тогава колибата, не се бяха върнали след поражение то да погребат мъртвите.

Първата част на пътуването бе приключила.

След двадесет и четири часа тримата щяха да стигнат мечтания дол и походът им щеше да стане най-интересен.

– Едно нещо е безспорно – рече Род, като извади от чантата си брезовата кора със скицата, – и то е, че твърде отдавна преди нас други трима души са знаели за съществуването на златната мина и са начертали върху кората, попаднала в наши ръце, пътя към целта.

Тримата мъже съдружници са били англичанинът Джон Бал и французите Анри Ланглоа и Пиер Плант. Джон Бал е бил убит от Анри Ланглоа и Пиер Плант. Сетне и французите се самоликвидирали.

Това като че ли не подлежеше на съмнение.

– Би трябвало да се съгласим с теб, щом толкова настояваш – трепна усмивка в крайчеца на устните на Уаби. – Обаче нищо не ни доказва, че не сме си съчинили сами тази история.

Род подскочи:

– Съчинили! А златните късчета, които намерихме в торбичката от еленова кожа? Ти сам призна, че всичките ми досегашни предчувствия и изводи се сбъднаха. Да не мислиш, че тоя път...

– О, аз нищо лошо не мисля! – засмя се Уаби на неговата увереност. – Казвам само, че имаш буйно въображение. Най-сетне и нищо да не намерим, фантастичната история ще си остане главният подбудител

да предприемем тази чудесна пролетна разходка из неопикуемо живописните места.

И той си засвирука безгрижно.

Род бе леко раздражен, но Мукоки дойде навреме да го успокои:

– Първо идеш дол. После видим.

Род грабна пушката си и се запиля нанякъде, оставяйки Уаби и Мукоки да приготвят вечерята. Преди да тръгне, все пак обясни:

– Ще отскоча на лов, дано убия нещо, та да имаме по-хубаво ядене.

– На добър ти път! – сподори го гласът на Уаби. – Пък ако видиш из пътя златни късчета, не пропускай да ги събереш...

Род се изгуби из планинските гънки.

Вървя цял километър, без да зърне никакъв дивеч. Като излизаше от една борова горичка, едвам му остана време да гръмне срещу грамадна мечка, появила се внезапно насреща му.

– Не улучих! – прошепна разочаровано, като видя как звярът изчезна зад канарите.

А мечката наистина бе от най-грамадните, които беше срещал някога.

Без да се двоуми, Род се спусна да я проследи.

По дирите през откритата местност не бе трудно да съзре чудовището на около четиристотин метра пред себе си: бягаше бързо по склона на баира.

Въпреки голямото разстояние той се прицели и даде два поредни изстрела.

Мечката сигурно беше улучена, защото падна. Но почти веднага стана и още по-бързо продължи нагоре. Скоро изчезна отвъд билото.

Род нито за миг не помисли да се откаже от преследването. Ускори крачките си. От билото с неудоволствие видя, че мечката беше се отдалечила вече на седем-осемстотин метра пред него.

Забеляза обаче, че звярът отслабваше поради загубата на кръв.

Род се затича с пълна сила. Мечката поспираше, сякаш да си поеме дъх. Разстоянието се скъсяваше. Ако се отскубнеше, звярът щеше да се завре в някой гъсталак, където и господ-бог не би го открил.

Прохетя още един изстрел.

Тоя път попадението бе точно в главата, мечката се завъртя и се строполи на земята.

След като се увери във великолепната си победа, младият ловец побърза да се върне да обади на другарите си, защото бе невъзможно сам да пренесе страхотния дивеч до стана.

– Голяма мечка! – възкликна Мукоки пред плосконогото животно.

Възхищението на индианеца накара Род да се изчерви.

– Поздравления и от мен! – протегна ръка Уаби. – Трябва да тежи най-малко двеста и петдесет килограма. Виж, има четири стъпки между рамената. Страхотно мечище.

– Чуден постеля! – поглади рунтавата кожа Мукоки.

– Постеля осем на шест метра – определи на око размерите й Уаби.

– Ако не намерим златната мина, поне...

Мукоки заразглежда по-внимателно мечката:

– Куршумът! Ударил под десно ухо. Това добре, много добре.

Той откри в гъсто го руно още две рани от първите изстрели на Род.

После изведнъж се учуди:

– Има и стара рана. Мечка стреляна отдавна. Куршум по кожа...

Заопипва отново с пръсти отпуснатата кожа на една от задните лапи. Ясно личеше заздравял белег. Ръцете на Род и Уаби, насочвани от Мукоки, опипаха куршума между плътта и кожата.

За един ловец из нортландските необятни пустини е винаги голямо вълнение да намери върху убито от него животно стара рана, причинена от друг човек. Ще не ще, ловецът не може да не си помисли: „Кой ли ще е бил тоя човек? Откъде е идвал и накъде е отивал? Как ли е изглеждал непознатият брат?“

Мукоки изчовърка с ножа си куршума от старата рана и издаде ръмжене, означаващо крайна изненада.

Куршумът беше мек на пипане и сплескан по особен начин.

– Чудноват куршум – измърмори Мукоки. – Никога не виждал такъв. Не оловно.

Леко одраска с върха на ножа си метала: от него се отдели частица. Постави отрязъчето на дланта си и протегна ръка на слънцето.

Куршуменото късче блесна с топла жълта светлинка.

– Златен куршум! Олово не жълто така. От злато куршум. От чисто злато!

Глава десета

ЗАЩО ВСИЧКИ ИНДИАНЦИ СА ЧЕСТНИ

Тримата мъже замлъкнаха. Уаби надали щеше да си позволи вече да дразни Род. Той стъписано примигваше. Род изпитваше почти същото вълнение, което го бе обзело в старата колиба със скелетите и златните късчета в торбичката от еленова кожа.

Лицето на Мукоки беше неузнаваемо. Очевидно не разбираше какво ги е развълнувало толкова много. Сухите му пръсти, стиснали куршума, потрепваха.

Пръв индианецът наруши мълчанието. И пак пръв зададе въпроса, който занимаваше съзнанието на тримата:

– Кой стрелял на мечка със златно куршум? Въпросът му засега оставаше без отговор.

– Второ: защо използвал точно златно куршум? И този въпрос увисваше без отговор.

Уаби взе куршума:

– Тежи не по-малко от тридесет и пет грама...

– Това прави двадесет долара – пресметна Род. – Но кой дявол е гонил мечки със златни куршуми? Удивително!

Възторгът премина в смайване. Възгрубото лице на стария индианец възвърна присъщата си маска на равнодушие, характерна за неговото племе.

Под привидното му безразличие обаче не преставаше да работи трескаво един ум, навикнал да прониква дори в най-загадъчните тайни на Нортланд. Род и Уаби го наблюдаваха внимателно. Не бе трудно да се досетят, че си блъска мозъка да открие връзката между дирята на мечката и пушката, която бе причинила първата ѝ рана.

– Е, добре, как си обясняваш всичко това? – интересуваше се Уаби.

– Някой стрелял със стара, много стара пушка – отсъди опитният ловец. Куршум и барут, без гилза. Чудно. Съвсем чудно.

– Искаш да кажеш: пушка, която се пълни през цевта? Индианецът кимна.

– Човек имал барут, нямал олово. Гладувал. Тогава взел злато.

Тайната като че ли се поразбули благодарение на досетливостта на стария ловец. Но двата въпроса си оставаха неизяснени: кой беше изстрелял куршума и откъде беше това злато?

– Човекът трябва да е имал някоя богата златна жила. Иначе не би хабил тъй скъпоценния метал. Още повече, че куршумът никак не е малък.

– Тук не злато – каза Мукоки. – Той дошъл отдалеч, много далеч.

– Да не би... – опасяваше се Род, – да не би да е намерил преди нас нашето злато?

И Уаби бе притеснен, а Мукоки мълчеше. Род извади от вътрешния си джоб нещо грижливо увито в парче плат.

– От моя дял от торбичката съм си запазил това късче злато, смятах да си направя в карфица за вратовръзка, когато се прибера у дома. Винаги го нося със себе си. Аз имам някои познания по геология и минералогия още от ученическите години. Зная, че ако сравниш десетина образци от злато, все ще откриеш някаква разлика, колкото и малка да е. Цветният им нюанс не е еднакъв. Нюанс, но за опитното око това е достатъчно.

Одраска с ножа си късчето злато, както Мукоки бе сторил с куршума, и сравни двете повърхности.

Парчетата бяха с еднакъв произход.

Уаби отстъпи назад и с мрачен поглед измърмори нещо неразбрано. Род беше побледнял. Мукоки остана спокоен пред откритите от минералогията тайни.

– Нима някой е попаднал на нашето злато? – продума Уаби с поперисипнал вече глас.

– Възможно е – възстанови самообладанието си Род. – Не е сигурно обаче. Скалното образуване на цялата област е геологически същото и несъмнено се простира далеч на север. Поради това не би било чудно, ако намерено по тия места късче злато е от същия вид, какъвто има и на двеста километра от тук. Всичко зависи от особеността на находището. Все пак мисля, че случаят не е за подценяване.

– Човек стрелял със златен куршум, после умряло – утеши Мукоки другарите си. – Няма друг куршум да бие дивеч и умряло от глад.

По челото на Уаби мина сянка.

– Може би наистина клетият човек е бил дотолкова изгладнял, че се е принудил да използва златния си куршум. И не е убил мечката. Бога ми, по-скоро бих оплакал този човек, отколкото да го подозирам.

Род просто каза:

– Пък аз бих пожелал да беше убил мечката...

И пред погледа на двамата се мярна вероятната уайлдска трагедия. Прегладнял до сетен предел човек, който прави отчаяни усилия да спаси живота си и лее куршуми от злато, появява се чудовищната мечка,

несполучлив изстрел и – агонията...

– Колко по-добре щеше да бъде, ако е убил мечката – повтори Род. – Ние, слава богу, не сме привършили храната си.

Мукоки бе започнал да дере мечката. Род и Уаби извадиха ножове да му помагат.

– Рана стара шест месеца – преценяваше Мукоки, без да прекъсва работата си. – Начало зимата рана... После лошо време настанал.

– Злочестият! – пожали го Род. – Някой ден ще узнаем цялата истина.

След час се дотътриха до своя нощен бивак, помъкнали най-добрите късове мечешко месо и кожата, която веднага щяха да изпънат високо между две дървета край колибата.

– Нима ще оставим тук кожата? – разглеждаше я с гордост Род. – Каква е гаранцията, че ще я намерим после?

– Не се съмнявай! – успокои го Уаби.

– Сигурен ли си?

– Напълно. Тук кожата все едно е в магазините на фирмата.

– Но ако някой я задигне?

Уаби, улисан да приготвя вечерята, се учуди:

– Да не искаш да кажеш, че може да бъде открадната?

И Мукоки недоумяваше от предположението на младия бял човек.

– Да знаеш, Родрик – продължи Уаби, – в нашия необятен и чуден Север кражбата е непознато нещо. Разбира се, не говоря за унгасите и професионалните разбойници. Освен тях Уайлд не познава крадци. Ако някой бял ловец мине оттук и прецени, че кожата е изпъната много ниско, сам ще я окачи по-високо. Ако някой индианец си накладе огън наблизо, ще гледа пламъкът и искрите да не я достигнат. Цивилизацията не е развалила тукашните хора. За тях честността е нещо естествено, както дишането.

– Не всички индианци са тъй честни – възрази Род. – Мнозина от ония, които слизат от юг, са крадливи.

Той бе изговорил това, без да размисли, и веднага се разкая за думите си. Мукоки не бе очарован от чутото. А и Уаби, метис по рождение, не се почувства поласкан. Очите му светнаха почти гневно:

– Именно белите, тъй наречените цивилизовани люде, ги развалиха. Лошият пример в Уайлд дойде от тях. Заселят ли се бели на север, те вземат качествата на индианците. Индианците пък прихващат пороците на белите. Великият север пречиства всичко, до което се допре. Въздухът му е кристален и почтен. То се знае, има и изключения. Но в

голямото си мнозинство индианците са изключително добродетелни. Мукоки, например, никога не би и докоснал чужда кожа, дори ако е премръзнал и трябва да се стопли. Някой по-прост индианец би я взел, но в замяна би оставил пушката си.

– Трябва да ми простите – Род протегна едната си ръка на Уаби, а другата на Мукоки. – Аз издрънках една глупост. Нали съм новак, изглежда е още рано да ме приемете за свой човек.

– Е, това е пък втората глупост. Ти си наш приятел! – развесели се Уаби.

След като се навечеряха край огъня, Уаби каза на Родрик:

– Да са ти простени думите, които каза преди малко. Ако Мукоки има настроение, може да ти разкаже още една от поетичните легенди, която обяснява защо нортландските индианци са почитени. Впрочем и за мен не е зле да се поразприказвам.

– Слушам!

– Едно време в земята на Мукоковите прадеди, разположена надлъж по река Макоки, приток на Албани, живеело много крадливо племе. Хората му непрекъснато се крадели един друг и се боели от засадите на съседите си. Боеве и убийства ставали при тях всекидневно. Главатар на племето бил най-върлият крадец, но нали бил пазител на закона, не го хващало никакво наказание.

Главатарят обичал да граби чуждото, ала никак не обичал да ограбват самия него. Не позволявал никому да залага капани. Веднъж един от племето заложил до неговия и това страшно много разгневило главатаря. Решил да накаже злосторника, та се скрил и зачакал. Докато чакал в засада, един заек се омотал в примката. Главатарят се завтеклъ с прът в ръка да убие дългоушкото и да го прибере за себе си. В тоя момент му се сторило, че облак минал пред очите му. Когато облакът се разнесъл, що да види – нямало го заекът, а на неговото място стояло най-хубавото човешко създание, което някога се е раждало. Разбрал, че това бил Великият дух и паднал на колене.

Тогава чул да се разнася гръмовит глас, който сякаш идел от далечните планини. И му казал гласът, че реките и планините на червенокожите завинаги ще останат непристъпни за него, защото в райските ловни пространства няма място за крадци. Гласът продължил: „Иди и възвести на твоя народ, че от днес нататък всички трябва да живеят като братя, да слагат капаните си един до друг, без да се дебнат, и така ще избягнат вечното наказание, което виси над главите им.“

Главатарят предал тия думи на народа си и оттогава вече няма

крадци. А понеже Великият дух бил взел образа на заек, занаятът на крадците щял да бъде свещено същество и за крезите, и за шипеауните. Щом падне сняг, хората от тия племена нагласяват капаните си като най-доброжелателни съседи и дори на ум не им идва да се крадат.

– Тая всеобща честност, драги ми Уаби, е толкова хубава, че да не повярваш в нея! – изкоментира легендата Род.

– Не се съмнявай нито за миг в правдивостта на легендата. По цялата ширина, простираща се чак до неплодните земи, където се въди мускусният бик, не ще се намери на сто индианци един, който да откъдне капана на някого от братята си или да открадне хваналия се дивеч. Закон в Нортланд е всеки да ползва реда си за капани, да има своя „ход“, както се казва, и който му го отнеме, се смята за безчестник. Никой не нарушава общоприетото правило за разстояние между капаните. Нито прережда. Законът на Великия дух е по-силен от човешкия закон. Ти сам се убеди в това миналата зима. По време на нашия лов унгасите правеха всичко, за да ни пипнат и да ни избият, но нито веднъж не ограбиха капаните ни.

– Признавам се за победен – вдигна ръце Род. – Нортланд наистина е нещо необикновено и колкото повече навлизам в него, толкова по-добре го опознавам. И за да има човек прекрасните качества на твоето племе, във вените му би трябвало да тече индианска кръв.

Разговорът отново се върна към загадъчния златен куршум. След току-що разказаната легенда можеше ли да се допусне, че мечтаното съкровище е било открито и присвоено от някой крадец?

– Малко вероятно! – рече Уаби. – Мястото на залежа е почти непристъпно. Впрочем, ако богатството е намерено, непременно щеше да се разбере в Уабинош Хаус. Първо там щяха да пристигнат щастливите откриватели на мината, за да се снабдят с храна.

– Освен ако откривателят е един и е умрял след откритието си.

– И аз съм май на същото мнение.

Двамата приятели стигнаха до едно и също заключение.

Вечерта Род легна извън колибата и не можа да заспи до късно. Големата пролетна луна се носеше между звездите и го държеше буден със светлината си.

Родрик Дрю си мислеше колко прекрасна е земята и колко малко я познаваха цивилизованите хора, натъпкани из градовете. И като съзерцаваше огромната луна и северните съзвездия в противоположния край на небето, той не можеше да не допусне, че тук Бог беше по-близо до земята, отколкото където и да било другаде.

В душата му се зараждаше преклонение пред Великия дух на червенокожите. Той ставаше и негов бог. И Род никак не се учудваше, че околният безмълвен и самотен свят – и тъжен, и прекрасен – беше в цялото си протежение чак до Хъдзъновия залив нещо като Библия за индианеца – в нея можеше да се прочете законът на природата и да се чуе как оттам говори гласът на Твореца.

Повя тих ветрец, понесъл по равнини и планини шепота на боровете и балсамовите дървета, шумоленето на тополовите листа. От време на време се обаждаше бухал.

Седнал на един голям камък, Род усещаше как в нощната прохлада очите му се затваряха от само себе си. Продължителен вик раздра въздуха и го накара да подскочи.

Спомни си за опитомения вълк. Бяха го повели със себе си през миналата зима, за да примамват с неговия „зов“ дивите му събратя. После Уаби го пусна на свобода, точно когато унгасите нападнаха колибата. И вълкът се заскита из горите.

Дали това не беше същият вълк, който търсеше предишните си приятели – хората?

Глава единадесета ВИК В НОЩТА

На другия ден тримата тръсеха още преди разсъмване. Бяха решили на всяка цена да стигнат до тайнствения дол и реката, която според картата на брезовата кора щеше да ги отведе от водопад на водопад до златната мина.

Понеже пътят дотук беше равен и не особено труден, решиха по-голямата част от багажа да поставят в лодката и тя заедно с товара да бъде носена от Мукоки и Уаби, като Род щеше да сменя Уаби, връчвайки му своя вързоп. Така щяха да спечелят време.

Наоколо цареше чудна пролет и нейната хубост ободряваше носачите и сякаш правеше товара им по-лек.

По пладне спряха за обяд. Род сложи ръката си на рамото на Уаби и му посочи в далечината две движещи се точки, раздалечени на около километър една от друга и идещи насам през откритата местност.

Бяха като две кучета.

– Вълци! – рече Род. След малко се поправи:

– Не... Лосове.

– Женски лосове и едно малко лосче – поясни Уаби.

– Как ги позна от такова разстояние?

– Нищо по-просто от това... Гледай в моята посока. Майката върви първа, стъпка по стъпка. Ако не е принуден, лосът никога не върви в тръс, нито тича като елена и сърната. Върви бавно, раван, и едновременно движи нозете си от едната страна. Малкото пък подскача около майка си. Това показва възрастта му. Старият лос не скача така.

Род като че ли се съмняваше в обясненията на приятеля си:

– Май са еднакви на ръст.

– Младият лос е на не повече от две години. И наистина е едър колкото майка си. Понеже и на такава възраст малките лосове продължават да следват майка си, тук обикновено ги наричат телета. Виждал съм лосове, които чак на три години напускат майките си.

– Те идват към нас – каза тихо Род.

– Трябва да се скрием.

Тримата се потулиха зад едни гъсти храсти.

– Тръгнаха да да търсят тополови пъпки. Дано не ни издаде вятърът.

Уаби наклончи показалеца си и го вдигна над главата си. Това беше безпогрешният метод на ловците да определят накъде духа вятърът. Колкото и да е слаб той, едната страна на пръста изсъхва веднага, а другата си остава влажна.

– Вятърът е насрещен – определи Уаби. – По отношение на тях, разбира се. Скоро ще ни подушат и ще се спрат.

Род вдигна пушката си:

– В такъв случай да си опитаме късмета? Малко са ни далечко, но са в обсега на куршума.

Уаби възпря Родрик:

– Не е трудно да ги улучим, но не е необходимо да ги убиваме, няма какво да правим с месото им.

Той още не беше довършил думите си, когато майката-лос се спря.

– Това се предвиждаше – констатира Уаби. – Лосът ни усети от четвърт километър. Гледай, Род, как наостри уши и как вири муцуна да духа въздуха. Предусеща опасността.

Майката се обърна назад и като застана между опасността и малкото, затича обратно. Така то се оказа отпред, а майката – подире му.

– Аз обичам лосовете – каза Уаби. – Забелязал ли си, Родрик, че никога не съм стрелял по лос?

– Не съм забелязал. Но май, че е тъй. Защо?

– Защо ли? Ще ти кажа... Вие, цивилизованите, наричате лъва цар на животните, а за нас истинският цар е лосът. Ти сам видя как постъпи майката. Преди малко тя вървеше отпред, готова да посрещне опасността, а щом обстоятелствата се промениха, остана подир малкото и пак единствено заради неговата безопасност предпочете сама да се изложи на изстрела. Тая чудна майчина любов! Не е ли сродна с майчината любов при хората? А мъжкият лос! Той би излязъл срещу дванадесетина ловци, за да защити женската. Ако тя падне първа, той ще пази тялото ѝ, ще тропаше с предните си копита на едно място, ще се вира с пламнали предизвикателни очи, докато сам не бъде пронизан от куршума. Видях веднъж смъртно ранен женски лос да бяга, като куцаше и залиташе. Мъжкият не я изостави. Не я изостави и когато го раниха. Трябваше да бъде надупчен като решето, за да падне най-сетне до нея. В това самопожертвование има нещо възвишено. Оттогава аз се заклях да не стрелям по лос, бил той мъжки или женски. И ще удържа на клетвата си, освен ако поради извънредни обстоятелства не бъда принуден да я наруша.

– Имаш пълно право – съгласи се Род. – Аз като новак все още зная

твърде малко неща за живота в Уайлд. Но занаят и аз няма да посегна на лос, давам ти честна дума.

Обядваха с вкусно мечо месо, кафе и бисквити, препечени на горещ камък.

Уаби насочи разговора към нравите на уайлдските жители. Родрик каза, че предната вечер бил чул продължително жално виене и си помислил за някогашния техен вълк, който навярно ги е подушил и някой ден ще се появи.

– Чувал съм – продължи Род, – че понякога опитомени и пуснати на свобода вълци се връщали при старите си господари.

Уаби го изслуша снизходително:

– За дивите животни се разпространяват какви ли не басни, една от друга по-лъжливи. И аз съм чел в детройтската гимназия томовете с подобни басни. Едва ли поне един на сто от техните автори е стъпвал тук. Много погрешни възгледи са били изказани и напечатани за характера и поведението на дивите животни.

– Искаш да кажеш, че вълкът...

– Ние уловихме вълка още съвсем малък и той остана при нас, защото не знаеше, че за вълците има и друг живот. Но ние с Мукоки често сме наблюдавали как наследственият нагон го караше да си показва зъбите. Пълната признателност е характерна само за хората, а животните, колкото и да ги опитомяваш, пак си остават животни.

– Според тебе...

– Да, вълкът е отишъл при някоя глутница и никога вече няма да го видим сред нас. Нали, Мукоки?

– Вълк опитомен... Вълк укротил се... Сега пак станало див. Великият дух желяел това и така добре, много добре.

Хубаво отпочинали, тримата другари тръгнаха отново и скоро съзряха сред тревата поточето, по което щяха да се насочат.

По-нататък потокът ставаше все по-голям, защото в него се вливаха нови и нови вадички разтопен сняг. Скоро заприлича на река. А като започна да се наклонява теренът, той се превърна в буен порой, устремен към заветния дол.

Откъм фантастичния скалист дол, който трябваше да отведе тримата романтици при златото, долиташе оглушителен гръм, сякаш отекваха топовни салюти, а ехото на пещерите уголемяваше дивия шум.

Като повлече Род подире си, Уаби накара и него да се надвесят над пропастта. Гледката внушаваше повече очарование, отколкото страх.

Кипящите води, които се спускаха между двете отвесни стени на

долината, се сливаха с ярост и разпръскваха вълна от пяна. Настръхналите скални грамади напомняха глави на водни чудовища.

Тримата тръгнаха с товара си покрай пропастта. Те забелязаха със задоволство, че реката между стръмните скали малко по малко се укротяваше и ставаше като че ли плавателна въпреки буйността си.

Тая вечер стигнаха до мястото, което познаваха и което им бе дало възможност да проникнат до вътрешността на дола. Тук отново отседнаха на бивак.

Както и предишните нощи, тази също беше приятна и ясна. Род и сега остана най-дълго време буден. Луната изгря късно и освети върховете, оставяйки в сянка тъмните дълбочини на бездните.

Род седеше край гаснещата жарава с пушката си, когато зад близката скала се разнесе ужасен вик. Младият човек потрепера.

Изправи се, опита се на свой ред да извика, но не успя.

След миг той видя пред себе си дълга и гъвкава фигура, сиво-сребриста на лунната светлина.

Беше рис. Род се прицели, но преди да натисне спусък, чу още пострашен вик, нещо като предсмъртно изхъркване, което смрази кръвта му.

Гръмна и притича по скалата. Нямаше никакъв рис. Помисли, че животното е избягало. Всъщност, животно ли бе това?

Изстрелът събуди Уаби и Мукоки.

– Какво има? – недоумяваше Уаби.

– Има нещо... Трябва да съм сънувал буден. Чух два страшни вика и ми се стори, че видях рис... Гръмнах, но не улучих.

Мукоки заклати глава. Уаби се изсмя:

– Пак история с рис! Миналата зима ти взе една уайлдска котка за унгас. Отново ли имаш привидения? Изглежда уайлдските нощи не ти понасят. Да беше си легнал заедно с нас.

– Не, не беше привидение! – прекъсна го Родрик.

– Отначало помислих, че сънувам. Но сега съм уверен – чух да се вика. Рис ли беше? Човек ли?

При такава убеденост на приятеля им Уаби и Мукоки не знаеха какво да си помислят. Решиха да дежурят на смени до сутринта.

Не се случи нищо особено.

Но нито зората, нито дневната светлина можеха да успокоят напълно Родрик. В ушите му още кънтяха страшните викове. Не, не беше сънувал. Да не би Духът на дола да е искал да попречи на достъпа им до съкровището? Не им ли казваха виковете:

– Не ходете по-нататък!

Род не издаде мрачните си мисли. Лодката бе свалена на самото дъно на дола и те се настаняха в нея. Уаби, както винаги отпред, Мукоки – на кормилото, Родрик – между тях. Течението пое лодката и спускането към златото започна.

През деня не стана нищо необикновено. Лодката се носеше бързо, тласкана ту по-слабо, ту по-силно от веслата. Коритото на реката бе тясно. Над повърхността на водата не се подаваха никакви подводни скали.

Те изминаваха километър след километър между стръмните каменни брегове и Род скоро позна мястото, където беше убил сребърната лисица.

На свечеряване спряха в малък залив, откъдето лесно измъкнаха лодката си на сушата.

На това място долината се разширяваше и една от стените ѝ отрязваше от небето дълбока дъгообразна част.

Трошливата скала се беше напукала през вековете и в грапавините ѝ се бяха вкопчили храсталаци, треви и хилави дървета.

Щом излязоха на сушата, за да си стоплят краката, Род и Уаби тръгнаха по стръмнината и бързо се намериха най-отгоре. Олекна им, като се видяха освободени за няколко минути от капана на дола. Височината ги развесели и те радостно подвикнаха на Мукоки.

Старият индианец приготвяше вечерята и им отвърна с размахване на ръце.

Двамата побързаха да се върнат. На върха продължаваше денят, а при залива вече тъмнееше. Мукоки изглеждаше угрижен. Бронзовото му лице издаваше вълнение. Смрачаването го караше да се тревожи от виковете, които Род беше чул предишната нощ. Мислеше и за вълка, техния стар и верен другар, чиито братя бяха разкъсали жена му и детето му и които той ненавиждаше до смърт.

Вълкът-помощник не беше тук, за да подмами жертвите на Мукоки. Не беше тук. Но знае ли човек? Може би Род, противно на Уаби, имаше право да твърди, че вълкът не беше ги забравил. Ако е тъй, сега той сигурно се луташе наоколо.

Глава дванадесета КОЙ Е СТРЕЛЯЛ?

Род и Уаби заспаха под кожените завивки върху леглото от дребен пясък в удобната издатина под скалата. Мукоки стана безшумно и пое по стръмнината.

Изкачването в тъмнината беше повече от опасно и старият индианец на няколко пъти за малко едва не си строши главата. Хвашаше се за храсти и дървета и упорито се катереше, обладан от някакво предчувствие и подчинявайки се на непреодолима вътрешна сила.

Стигна върха на стръмнината и предпазливо се огледа наоколо.

Къде ли беше сега вълкът? Навярно някъде из тия обширни пущци-наци, които на запад се простираха чак до Хъдзъновия залив, а на север – до Ледовития океан.

Мукоки престоя цял час под звездното небе. На хоризонта се пока-за изтънялата луна, поклащайки се като платноходка по вълни. Мукоки се наведе да търси дири по земята. Вълчи дири. понеже не намери нищо, сякаш бе недоволен. Обиколи натам-насам за известно време.

Когато току-що бе приближил до едно сухо дърво с олющена и щръкнала като на скелет кора, Мукоки усети на няколко метра от себе си лек шум. И докато се взираше с горящите си очи да открие нещо в тъмнината, проблесна светлина, бърза като светкавица, и последва пушечен изстрел.

Мукоки инстинктивно легна на земята и преди да се изправи, в тишината се разнесе страшен вик. Човешки вик, без нищо човешко.

Мукоки се прилепи още по-плътно до земята. Кръвта му се беше сразила във вените.

Помръдна много предпазливо и нагласи приклада на пушката върху рамото си. Наоколо лежеше тревожна тишина.

Втори вик раздра въздуха. Тоя вик не можеше да бъде на никое от познатите му уайлдски животни. Беше човешки вик, но от най-ужасните, които биха могли да се чуят на света. Викът прозвуча пак, обаче отдалече.

Ехото разнесе още веднъж нощния вик, като изплаши всички твари и изтръгна от гърдите на Мукоки не въздишка, а стон.

Ловецът се окопоти едва когато се възцари мълчанието на природата и се чуваше само шумоленето на вятъра в листата.

Ако Мукоки беше човек от белите, навярно би се впуснал да разсъждава какво се беше случило, но старият индианец се доверяваше повече на сетивата, отколкото на ума си. Затова и остана на мястото си цял час, потрепервайки от хладния въздух и страха. Най-сетне той се опита да си даде сметка за станалото. Общуването с белите във фирмата все пак му се бе отразило благоприятно, поне по отношение на суеверията и наследствените предразсъдъци. Мозъкът му се размърда. Беше се стреляло срещу него. Нали куршумът иззвири над главата му и се заби в сухото дърво. Бе стрелял човек. Следователно човешки е бил и викът. Що за човек ще е, дявол да го вземе?

След тия мисли Мукоки усети внезапен страх. Спусна се по урвата и се върна при другарите си.

Индианецът обикновено крие уплахата си, както белият крие сторената грешка. Не и тоя път обаче. Мукоки събуди спящите и им разказа всичко от игла до конец.

Род веднага скочи. Не идеха ли виковете от същото място, откъдето и той ги бе чул, когато преди две нощи стрелял по риса?

Уаби колебливо каза:

– Може би е бил някой самотен унгас, който ни дебне и е искал да ни сплши с виковете си...

– Не! Това не унга! – възкликна Мукоки. – Унга не тъй вика.

От всички предположения най-правдоподобно си оставаше, че някой вървеше по стъпките на тримата златотърсачи или пък се насочваше успоредно с тях по гребена на дола.

Отново решиха да дежурят, редувайки се до сутринта, за да си спестят евентуална неприятна изненада.

Нощта се проточи. Естествено, никой не спа спокойно. Една неясна тревога бродеше около тях и през самите им мозъци.

Сутринта Род и Уаби пожелаха Мукоки да ги заведе до мястото на нощното произшествие. Можеше да открият някакви следи от покушението.

Поеха по стръмнината, все по дирите на Мукоки.

Мукоки вървеше с необикновено за характера си опасение. Това караше двамата му другари също да настръхнат от предпазливост.

Много пъти през съвместния им живот Уаби бе имал случай да види стария си другар пред смъртна опасност. Никога обаче не бе му се виждал по-отпаднал от сега. Обикновено опасността концентрираше и изостряше грубата му енергия.

Мукоки пристъпваше почти безшумно и бе готов всеки миг да

стреля. Трепваше и при най-лекия звук.

Тъй стигнаха до сухото дърво.

– Тук! – посочи Мукоки. – Тук мене стрелял!

– Малко е останало да те улучи, гледай това! – насочи вниманието им Уаби.

На човешки бой върху сухото дърво личеше дупка от изстрел. Род зачовърка с ножчето си да търси заседналия в дървото куршум.

– Не е потънал много дълбоко. Усещам го...

– Това не е за вярване – забеляза Уаби. – В такова изгнило дърво куршумът би трябвало да стигне до сърцевината му. Какво ще кажеш за това, Муки?

Род току-що се бе обърнал и извика учудено. С едната си ръка държеше ножа, а с другата сочеше острието му.

Удивлението на Уаби и Мукоки не бе по-малко. Върху самия връх на стоманеното острие се бе лепнало и лъщеше на слънцето жълто петънце.

– Нов златен куршум! – не скри изумлението си Уаби. Тримата се засуетиха. Род пак зачовърка в дупката на дървото и след няколко секунди измъкна трофейното куршумче.

Уаби възбудено извика:

– За Бога, какво значи всичко това? Мукоки веднага съобрази:

– Човек стреля мечка... стреля мене... Съща пушка... Също злато...

Нямаше вече никакво съмнение, че нападателят беше един и същ.

Мукоки веднага се отправи към мястото, откъдето беше възможно да е стреляно.

Огледаха всичко наоколо. Род безпогрешно забеляза:

– Косми от рис!

Бяха провиснали по клоните на едно малко дърво. Уаби се приближи да ги проучи.

– Да, рис... – каза той с тон, колкото важен, толкова и иронизиращ.

– Четири стъпки висок рис! Никога не съм виждал такова нещо.

– Тогава...

Род не довърши мисълта си.

– Чисто и просто рисова кожа – уточни Уаби. – Стрелялият носещ по Мукоки е бил облечен именно в кожа от рис.

Мукоки се съгласи.

Търсенията продължиха без допълнителни находки. Оставените от човека стъпки почти не личаха.

Вместо да губят време и да се излагат на опасността да получат поредния златен куршум, тримата намериха за по-разумно да се върнат в дола. Тепърва щеше да се изяснява тайната на трагичните викове и златните куршуми.

След един час лодката с тримата златотърсачи продължи необикновеното си плаване.

Глава тринадесета ЗЛОПОЛУКА

Лодката просто летеше по водата и Мукоки убиваше с веслото скоростта ѝ в бързеите.

Старият индианец пак се беше умълчал и угрижил. Много тъмни неща имаше за изясняване.

По пладне спряха на едно място и похапнаха студена храна. Уаби дръпна Род настрана:

– Умът на Муки работи усилено. Вярата му в свръхестественото увеличава общите ни грижи.

– Какво ли се бистри в неговата глава?

– В племето на Мукоки има една легенда, според която от време на време при тях се появява някакъв страшен воин, изпратен от Великия дух, за да се изкупят стари грехове чрез човешка жертва... Фантастичният воин бил невидим. Обладвал такъв гръмовит глас, че планините потрепервали от него и реките се разплисквали. Бил въоръжен с лък и златни стрели. Поради това изглежда Мукоки си е въобразил, че е имал работа с пратеника на Великия дух, обрекъл именно него тоя път да умре. Дано по-скоро да се разплете тази странна история, иначе нашият другар съвсем ще изгуби душевното си равновесие.

– Това е най-добре, но засега ние не можем да направим нищо освен да вървим напред – каза Род. – И аз съм на същото мнение.

В този миг горе, високо от върховете, проехтя като плач на вятър сред черни борове дълбок, зловец вик.

Викът се усилваше и приближаваше, без да може да се установи откъде точно иде. После заглъхна в болезнен стон и тримата изтръпнаха. При това не пропуснаха да стоят скрити зад скалата, за да не ги поразят някой златен куршум. За всеки случай се бяха приготвили да стрелят, ако се появеше отгоре призрачното същество.

Изведнъж една мисъл поразии Родрик Дрю. По-бърза от мълния, мисълта му се върна към цивилизования свят, където бе живял досега. В болезнените черти на тоя свят той бе намерил ключа на тукашната загадка.

Помрачния от отвращение. Като не виждаха да се появява силует на човек, другите му дадоха знак да напусне укритието си и да се върне в лодката.

Отиде при Уаби и Мукоки и с половин глас изрече:

– Човекът, който е стрелял...

– Карай нататък! – ускори отговора му Уаби.

– Човекът е луд...

Ноктите на Уаби се забиха в ръката му:

– Какво казваш?

– Човекът е луд.

Род пое дъх и продължи:

– Да, луд е. Човекът, стрелял по мечката и Мукоки. Човекът, когото аз пръв чух и видях през нощта. Човекът, който пълни пушката си със златни куршуми. Той е луд. Един бясно луд! Подобни викове аз съм чувал в приюта за душевно болни край Детройт.

Като потвърждение на думите му зловещият вик прозвуча отново и тоя път сякаш дойде съвсем отблизо. Уаби бе слисан:

– Бясно луд...

Обяснението на белия човек изглежда бе поуспокоило Мукоки. Окоето му се спря на мушката.

– Не бива да стреляш, Муки! – посъветва го настоятелно Род. – Ако днес-утре тоя нещастник се изпречи пред пушката ти, трябва да го пощадиш... Знаеш ли, клетникът дотолкова е гладувал и страдал, че накрая е откачил. Убийството му би било грях.

Мукоки свали пушката:

– Разбира добре... Гладен... Не ял... Станал бясно куче...

– Тъкмо тъй – потвърди и Уаби. – Род има право. Човекът е станал като онова куче-хъски, което беше побесняло от глътната кост. И белите хора побесняват от много страдание.

Род тихо продължи:

– Нашият Велик дух ни повелява да не правим зло на луди. Ние само ги затваряме в големи къщи, по-големи от къщите в Уабинош Хаус. Там се грижим за тях – храним ги, обличаме ги.

Мукоки не изглеждаше убеден в това:

– Бесно куче хапе лошо. Бесно куче опасни. По-добре убиеш тях.

Уаби се намеси да подкрепи Род:

– Да, но при крайна необходимост. Не спасихме ли нашето хъски и не го ли укротихме, като му извадихме рибената кост? Длъжни сме да спасим и това бясно куче. То мисли, че всички хора са му врагове. Ще се пазим от куршумите му. Но не трябва да го убиваме.

В лодката Род прошепна на Уаби:

– Мукоки ни разбра. Няма да посегне на човека без нужда. Но не е

изключено да се стигне до най-лошото. Животът ни е в опасност. Кой знае дали в тоя момент бесният не ни дебне отгоре. Едва ли скоро ще ни остави на мира. Лудите са страшно упорити.

– Добре ни успокояваш, няма що! – усмихна се с горчивина Уаби. – Но хайде да си гледаме работата, пък каквото Бог реши.

Лодката се понесе по пенестите води.

Макар и да бе проявил човеколюбие, Род беше всъщност единственият, който си даваше точна сметка за грозящата ги опасност. Уаби не познаваше достатъчно нравите на лудите. Все пак разбираше главното: няма нищо по-опасно от пуснат на свобода луд човек.

Лудият можеше денонощно в продължение на седмици да ги дебне с необикновено упорство, да изминава тичешком огромни разстояния и всеки момент да изскочи внезапно на пътя им със старата си пушка и златните куршуми или да се промъкне тихомълком в тъмнината и да ги хване за гърлото. Издръжливостта на безумеца надминава стократно тази на нормалния човек.

Реката ставаше все по-пълноводна и буйна от вливащите се в нея отляво и отдясно потоци и други рекички.

Денят преваляше. Уаби нададе вик от предната част на лодката. Пред тях изпод водата се бяха подали множество скали.

Мукоки се опита да отбие лодката от скалните издатини, но нищо не се получи, само счупи веслото. Род моментално му подаде своето.

Лодката не пое в желаната посока. Течението я увлече с шеметна бързина. Борбата ставаше невъзможна. Нарастващото глухо бучене предупреждаваше за приближаване на водопад.

– Първият водопад – отметна с пръст Мукоки.

Този водопад бе отбелязан и върху картата от брезова кора. Миналата зима Мукоки бе стигнал до него.

Тогава беше далеч по-малък, не като сега, ако се съдеше по оглушителния трясък, изпълнил пространството.

Тримата златотърсачи безпомощно гледаха как лодката ги обрича на сигурна смърт. Напразно се опитваха да гребат към близкия бряг. Лодката не им се подчиняваше.

Появи се и самият водопад, обгърнат в пара и пръски.

Катастрофата изглеждаше неизбежна, когато лодката попадна в един водовъртеж и се залюля в кръг на едно място.

Не, не се бяха разминали с преобръщането. В миг лодката силно се наклони, тримата изгубиха равновесие и се преметнаха във водата.

– Дръж лодката! – надвика водопада Мукоки. – Не трябва да я

изтървем.

И тримата смогнаха да се хванат за борда. Водовъртежът лудо ги запремята, докато най-сетне и мъжете, и лодката се намериха на брега.

Щастието и тоя път бе на страната на тримата златотърсачи. Те с мъка се покатериха на скалистия скат и извлякоха лодката подире си.

Ремъците бяха удържали вързопите с багаж. Пушките също бяха оцелели в ръцете им.

– Ето какво значи да стигнеш до вратите на рая и да се върнеш оттам – каза Уаби. – Слава богу, леко се отървахме!

След преживяното премеждие тримата извадиха сухи дрехи и се преоблякоха, а всичко мокро простряха да се суши под лъчите на залязващото слънце.

От само себе си се разбираше, че през настъпващата нощ трябваше да останат в теснината, а после щяха да решат какво ще правят понататък.

Род отново се сети за лудия:

– Ако ни открие на това място, не може да разчита на точен изстрел!

– Е... да! – съгласи се Уаби. – Тук никой не ще ни обере. Нито пък вяр ще ни напакости. Всяко зло за добро!

Като нямаше с какво да си накладат огън, ядоха сухоежбина и се завиха с кожените си наметала.

Спаха лошо поради неудобното място и поради водопада, който сякаш искаше да ги погълне в тъмнината. На Род му минаваше през ум, че не е изключено да им се наложи да останат тук, докато не спадне нивото на водите. И отляво, и отдясно стръмнината достигаше шеметни височини.

Мукоки от ранни зори се зае да изучи доколко е възможно да се излезе от това положение.

От сутрешното си разузнаване той се върна развеселен. Другарите му още се излежаваха върху неудобната скала.

Мукоки посочи друго скалисто островче, по-близо от тяхното до водопада, където бе стигнал с плуване.

– Ние отидем първо там. Плува край брега и тегли лодка.

Род и Уаби се съблякоха, както направи индианецът, оставиха дрехите си в лодката и заплуваха към островчето, придържайки се възможно най-близо до брега, за да не ги поеме течението.

Бяха вързали предния край на лодката с ремък от карибудова кожа и тъй я теглеха след себе си.

Добраха се до островчето без проблеми. В подножието на стръмни-ната реката се спускаше буйно по наклона. Тук-там из коритото стърчаха скали като пътеводни знаци към водопада.

– Това добре, ние по тях, по тях... – ободряваше другарите си Мукоки.

Пътят беше труден. Само като го погледнеш, на Род му се завиваше свят: мокри хлъзгави скали и вода, безкрайно луда вода.

– Няма страшно! – окуражаваше го и Уаби. – Ще се навържем един за друг и ако някой се подхлъзне, двамата ще го задържат. Безползено е да се бавим. Да вървим!

Тримата се вързаха с втори ремък през кръста. Мукоки пое към първия стълб. Род и Уаби тласнаха подире му лодката и сами го последваха. Същата операция се повтори пет пъти. Род бе нахлупил каскета си върху ушите, за да не чува така ясно убийственото бучене на водопада.

Когато опасното приключение най-после свърши, Род беше пре-жълтял от напрежение. Тримата побързаха да се облекат. Лодката бе спусната по течението и пътят ѝ продължи по вече поутихналата река.

– Ух! – облекчено въздъхна Уаби.

– Край злополука, край... – потвърди Мукоки.

– Много препятствия пазят нашето злато: луд човек, корабкруше-ние и водопад колкото Ниагарския! – обобщи Род.

През целия ден лодката продължи по течението и постоянно сменя-щите се гледки от двете страни на долината предизвикваха възхищение-то на Род и Уаби.

Надвечер реката промени посоката си от североизток право на север.

За нощен бивак избраха най-подходящото място.

На едно пространство от около петдесетина ара се виждаше дребен и твърде бял пясък. Наоколо се намираха и купища сухи дърва.

– Интересно местенце! – каза Уаби, докато тримата изтегляха лод-ката на пясъка. – Човек би помислил, че това е бивше езеро.

– Да, езеро – съгласи се индианецът. – Тук някога езеро бил.

Род доразви темата:

– Пясъкът навярно е натрупан малко по малко от реката, а завоят на Долината го е спрял да не се размие и отнесе. Сухите дърва също са де-ло на речното корито.

След малко Уаби се поотдалечи и взе да маха на двамата да отидат при него. Беше забелязал върху пясъка отпечатък от човешки крак. Яв-но, както можеше да се прецени, стъпките бяха от бос крак, не се

виждаше белег от обувка.

Стъпките не бяха една и две, а хиляди, сякаш цяло племе диваци е играло хоро.

Имаше и нещо друго. В далечината се виеше дим.

Глава четиринадесета ТРЕТИЯТ ВОДОПАД

Пръв го забеляза Род. Тръгна нататък и чу как щракна спусъкът на револвера в ръцете на Уаби. Той също извади револвера си от кобура:

– Кой ли може да е там? Мукоки тури пръст на устните си:

– Не може каже кой. Хубаво отваря очи!

– Нищо не се помръдва. Сигурно са ни чули – каза Уаби.

Димът се издигаше от недогоряла главня, наполовина затрупана с пръст и пепел. Работата се изясняваше. Огънят беше за ровен да не угасне. Който или които бяха сторили това, бяха отишли някъде и щяха да се върнат. Около огъня имаше отпечатьци от крака и бяха пръснати кости.

Мукоки разглежда внимателно останките, а Род и Уаби не преставаха да се озъртат наляво и надясно, очаквайки внезапно нападение от орда диваци. Старият индианец вече бе направил своя извод но отпечатьците:

– Същи крака! Едно човек оставил тия стъпки. Уаби се усъмни:

– Не ми се вярва. Това са толкова много стъпки! Мукоки беше коленичил:

– Счупен палец десен крак. Лесно разбереш.

И Уаби се наведе над пясъка. Индианецът беше прав. Палецът на десния крак наистина бе нещо дефектен и той недъг се повтаряте при всяка стъпка върху пясъка.

Род също прилекна, за да се увери в казаното от Уаби, но и двамата продължаваха да недоумяват.

Мукоки обърна внимание на оглозганите кости: човекът беше ял сурово месо!

Род се учуди:

– Не може да бъде.

Почти едновременно двамата се досетиха:

– Лудият!

– Пак той!

Мукоки и преди не се съмняваше в това:

– Да...

– И е бил тук вчера – прецени Род. Уаби се обърна към индианеца:

– Но защо му е бил огън, щом е ял сурово месо? Мукоки сви

рамене.

Род насъбра още кости:

– Месото безспорно е ядено сурово. Ето на някои места то дори не е дооглозгано докрай и личи – държано е с ръце само да се притопли на огъня.

Мукоки поразрови огъня. Два камъка ограждаха нещо като огнище. Единият бе плосък, другият – объл и гладък, приличаше на речен камък.

Индианецът направи ново смайващо откритие:

– Побеснял човек прави куршуми на камък. Гледай – злато! Двамата се наведоха над плоския камък в ръцете на Мукоки:

– Злато!

– Злато!

През средата на камъка лъщеше жълта ивица.

Ясно, лудият ловец си беше служил с облия камък, за да кове златните си куршуми върху плоския.

Значи бяха стигнали до последния пристан на лудия. Като бе пътувал и денем, и нощем, той ги беше изпреварил. И щеше навярно да се върне, ако се съдеше по желанието му да запази огъня. Но кога щеше да стане това?

Род замислено каза:

– Лудият тича като диво животно. Кой знае къде е сега!

Нощта мина без произшествие. През повечето време дежуреше Мукоки. Той вече нямаше илюзии по отношение на загадъчното същество и се бе освободил от суеверните си страхове. Намереното около огъня и в самия огън го беше успокоило.

Сега разбираше, че си имат работа с побеснял човек и любопитството му надделяваше над опасенията и страха.

На другия ден сутринта лодката пак пое по обичайния си път.

Въпреки присъствието на лудия, който сигурно вървеше по петите им, тримата приятели усетиха полъха на надеждата. Приближаваха се към целта. И ако съдбата беше поискала да понесат до края на пътя си тайнствения придружител, те щяха да го търпят. Той вече не им беше съвсем чужд. Може пък в даден момент от мисията лудият несъзнателно да им помогнеше.

Изгледът на местността скоро съвършено се промени. Стръмните стени на дола се снижиха и разшириха, за да се открият зелени планини, които преминаваха в широки полски пространства.

Тримата започнаха да съзират следи от дивеч. Лосове и карибута пробягваха на един куршум от тях.

Но не това интересувахе златотърсачите. Те смятаха ца стигнат до следващия водопад, преди да е паднала нощта, а реката от буйна ставаше спокойна и тиха.

Ако брезовата карта не грешеше, трябваше да стигнат водопада след петдесетина километра от огнището на лудия.

Нощта ги изпревари.

Нищо не се случи и на другата сутрин. Род и Уаби напразно се ослушваха да доловят шума на водопада.

Така се изнизиха часовете до обяд. Бяха пътували повече от петдесет километра.

Обедът мина без настроение. Когато тръгнаха отново, по лицата на Род и Уаби се четеше смътно безпокойство. Мукоки се владееше по-добре от тях, макар че и него го беше обладала златната треска.

Час по час Род разгъваше брезовата карта и проверяваше разстоянията. Струваше му се, че водопадът вече не е толкова далеч.

Изминатият път ставаше все повече и повече, а като наближи време да спрат за нощуване, километрите се бяха удвоили.

Тази констатация направи вечерята им по-тъжна и от обета. Всеки се питаше дали брезовата карта беше вярна. И дали очевидното несъответствие относно водопада бе случайно или нарочно. Щяха ли и по-натък разстоянията да не съвпадат с картата?

След вечерята Род и Уаби продължиха да обсъждат край огъня положението, а Мукоки изчезна с пушката си по брега на реката.

Индианецът се забави доста. Някъде посред нощ двамата чуха изстрел от пушка. След миг проехтяха още два последователни изстрела. И още три на по-големи промеждутъци. Накрая съвсем наблизко изтрешиха два нови изстрела.

Това беше условен знак. Мукоки ги викаше.

Уаби отговори с пет изстрела.

– Слушай, Род!

Позивът на Мукоки се повтори. Идеше от долното течение на реката.

Двамата скочиха в лодката и отвързаха въжето й. Уаби неспокойно каза:

– Муки трябва да е на около два километра оттук. Какво може да му се е случило?

– Мисля, че е намерил водопада – отвърна Род. Развъртяха по-живо веслата.

След четвърт час нов, съвсем близък изстрел процепи въздуха.

Уаби извика към брега и оттам тутакси се обади познатият глас на Мукоки.

В ушите на двамата скоро забуча водопадът и те забелязаха силуета на индианеца, който ги чакаше.

– Голям водопад! – посрещна ги той.

Под звездното небе всичко наоколо се изпълваше с рева на водопада.

Род и Уаби заподскачаха като деца. Мукоки кривеше лице и доволно потриваше коравите си ръце.

– В името на Сейнт Джордж – прогласи Уаби, – грешката в картата си я бива. Ако е тъй и за третия водопад, мъките ни край няма да имат!

Род побърза да каже:

– Не е задължително грешката да се повтаря. Смятам, че в картата разстоянието от първия до третия водопад чисто и просто е погрешно отбелязано и ние сме може би много по-близо до целта, отколкото предполагаме. Ако не се лъжа, не сто километра ни остават, а около двадесет и пет.

– Чул те Бог! – прекръсти го Уаби. – Оставаме където сме, пък утре вече – нов ден, нов късмет.

На сутринта не дочакаха да изгрее слънцето. Закусиха в светлината на огъня и на зазоряване бяха пътували повече от час.

Мисълта за златната мина ги бе накарала да забравят за известно време лудия и куршумите му.

Вторият водопад бе лесно преодолян, защото тук реката се влачеше лениво. Само трябваше по-яко да се гребе.

На стотина метра от лодката те видяха един млад лос, който тъкмо пиеше вода. Беше великолепна плячка, но не го убиха. Не само защото си имаха достатъчно месо.

След два часа гребане по реката пейзажът отново рязко се промени. Над реката като високи стени надвиснаха планински скатове, а долината стана мрачна и зловеща. Над буйната кипнала вода се сплитаха клоните на вековни борове.

В това планинско гърло посред бял ден цареше нощна тъмнина.

Род и Уаби отпуснаха веслата. Мукоки пое управлението на лодката. В оскъдната светлина лицата им изглеждаха бледи и сиви.

Някакъв шепот долетя до тях. Лек шепот на вятъра или нещо като въздишка, от която бяха трепнали върховете на боровете в долината. Шумовете обаче постепенно се усилваха и пак заглъхваха.

Никой не продумваше, но и тримата мислеха за едно и също.

Пръв се обади Мукоки:

– Това трети водопад.

Род и Уаби тоя път не извикаха от радост, макар че сърцата им туп-тяха възбудено.

Ако предвижданията на Род бяха точни, ако брезовата карта не беше погрешна, тайната на изгубеното преди век злато щеше да се разкрие всеки момент.

И все пак имаше нещо в околните места, което потискаше душата.

Род си мислеше: „Навярно тук някъде Джон Бал е бил убит от двамата си съдружници. Дали, когато са слезли на брега, убийците не са се спънали в скелета му? Да не би и лудият да е имал тук свое леговище? И да не би куршумите му да са от същия златен залеж?“

Понеже шумът на водопада се приближаваше, Уаби тръгна от скала на скала, за да огледа обстановката. Лодката го следваше бавно и предпазливо.

Във въздуха просветнаха водни пръски. Лодката се спря при един скалист блок. Род и Мукоки слязоха.

Според Уаби водопадът не беше по-висок от четиридесет стъпки, а прекаленият му шум се дължеше на теснината, която усилваше ехото.

Под водопада имаше малък залив. Там растяха, засети от вятъра, няколко кедъра и разкривени сиви борове.

Златото трябваше да бъде някъде около тоя залив.

Род пръв забеляза това, което очакваха да видят:

– Колибата! Колибата, построена от Джон Бал и двамата французи. Картата излезе вярна.

Глава петнадесета СТАРИ КНИЖА В КОЛИБАТА

Колибата бе в сянката на дола, между кедрите и боровете на малкия залив. Тя беше построена от Джон Бал, Пиер Планта и Анри Ланглоа. Преди убийството на Джон Бал служила за убежище на тримата златотърсачи.

Радостно оживление обхвана Род, Уаби и Мукоки.

За да се стигне до колибата, трябваше да се премине водопадът. А това не беше лесно. Може би щеше да се наложи да изкачат едната стръмна долина, после да слязат към малкия залив. Освен ако...

Исполинско стъбло с олющена кора се бе препречило над водопада. Навярно бе довлечено дотук от някоя буря и сега се бе превърнало в главозамайващ мост над кипналата вода.

Мукоки не бе уверен в сигурността на този мост и с жестове ги предупреди да не рискуват.

Въпреки това, с пушката си през рамо, Род преодоля дървото като акробат, хващайки се с ръце и крака и плъзгайки се заднешком.

Двамата му другари наблюдаваха опасното преминаване. Бояха се да не би стъблото да се счупи и Род да се намери в бездната. Но нищо лошо не се случи, той се добра невредим до другия бряг.

Уаби и Мукоки го последваха с необходимата предпазливост. Скоро и тримата се събраха на двадесетина крачки от старата колиба.

Мукоки не забрави да зареди пушката си.

Колибата беше толкова стара, че просто беше необяснимо как бе оцеляла през зимните бури. Върху изгнилия ѝ покрив бяха поникнали борчета. Нямаше никакъв прозорец, а на мястото на вратата беше израсло дебело дърво, което запушват входа.

– Черен бор – каза Мукоки. – Дърво стар, колиба стара. Сигурно мислеше за другата колиба, където миналата зима бяха намерили скелетите на Пиер Планта и Анри Ланглоа. Тая беше още по-стара и би било излишно да се поправя.

Докато Мукоки стоеше отвън да дежури, Род и Уаби провряха главите си през задръстената врата.

В първия момент тъмнината им попречи да видят вътрешността на колибата. После очите им свикнаха с мрака и мъжете се огледаха: не се виждаха нито столове, нито маса, нито каквито и да е следи от

предишните обитатели.

Мукоки обиколи колибата. Сетне се върна при водопада и най-подробно разгледа сухото дърво.

– Питам се – рече Уаби на Род, – защо не откъсва очи от дървото. Пак му е дошло нещо на ума.

Изглежда, че Род също търсеше нещо. Заинтересува го един боров клон, отчупен от вятъра. Взего. Клонът беше напоен с дебел слой смола. Драсна клечка кибрит и той пламна като факла.

Уаби се отправи към Мукоки. Род се вмъкна с факлата в тъмната колиба.

Нямаше нищо по земята. На една от стените видя нещо като етажерка. Върху нея факлата освети почерняла и разядена от ръждата желязна кутия. Тя бе лека и изглеждаше празна. Може би Род щеше да намери в нея пепелта от последния тютюн на Джон Бал. Може пък...

Род угаси факлата и излезе навън с кутията в ръка. Тя беше толкова излиняла от времето, че едва не се смачка между пръстите му.

Отвори внимателно капака и видя вътре парче навита хартия. Разви я. Краищата ѝ се орониха от досега на пръстите, но по средата хартията бе запазена. Род се провикна към Уаби и Мукоки:

– Злато! Злато! Елате бързо! Радостта му нямаше граници. Двамата веднага дотърчаха.

– Намерих тази записка в кутията – каза той. – Гледай ти... Та това е почеркът на Джон Бал... Почеркът върху брезовата карта...

Уаби грабна хартията и прочете на глас:

Сметки на Джон Бал, Анри Ланглоа и Пиер Планта на 30 юни 1859.

А по-надолу:

Извършена от Планта работа: златни късове, 7 ливри⁷, 8 унции; златен пясък, 1 либра и 3 унции.

Работа на Ланглоа: златни късове, 9 либри, 13 унции; пясък нищо.

Работа на Бал: златни късове, 6 либри, 4 унции; пясък, 2 либри, 3 унции.

Всичко 27 либри.

Дял на Планта: 6 либри.

Дял на Ланглоа: 8 либри.

Дял на Бал: 13 либри.

7. Ливра – английска мярка, равна на 453 грама. Б. пр.

Подялбата е извършена.

Тази записка премахваше всички съмнения за съществуването на златната мина и нейната близост.

– Аз мисля, че този път наистина успяхме! – каза Род.

– И аз вярвам в това – добави Уаби.

Мукоки беше като вкаменен и сякаш очакваше жълтото съкровище да се натрупа пред него, въртеше жадните си очи ту към водопада, ту към стръмните стени на дола, ту към зейналите пещери, ту към пясъка от пороя и към старата колиба.

– Според мен златото се намира из коритото на реката – каза Род и това бе най-правдоподобното предположение.

– Във всеки случай – отговори Уаби, – търсенето от тая страна ще бъде лесно. Не вярвам потокът и по средата да е по-дълбок от четири стъпки. Бихме могли да се заловим за работа още сега. Но да се върнем първо при лодката и да вземем коритцата за промиване на пясък.

Тримата се отправиха към дяволския мост над водопада. Тоя път трябваше да се прехвърлят там, откъдето бяха дошли.

– Ама че гладко! – обади се Мукоки и посочи дървото с навъсени очи.

– Ужасно гладко! – повтори Уаби. – Същинска гимнастическа греда.

Род се заинтересува:

– Какво искаш да кажеш?

– Искам да кажа, а и Мукоки е съгласен с мене, че това дърво не е препречено за мост от вчера. И нито мечки, нито рисове са минавали по него. Ако бяха го правили, непременно щяха да оставят драскотини от ноктите си. А тук няма такова нещо. Полировката е свършена.

Род се досещаше какво ще каже Уаби:

– Човек... Само от ръцете и коленете на човека, който е минавал хиляди пъти по дървото, е възможно да се получи това свършено изглаждане. Естествено, пита се кой ще е тоя човек? Ти как мислиш, Родрик?

– Лудият ловец!

– Да.

Това откритие не беше нито приятно, нито изненадващо.

Мукоки веднага отбеляза:

– Златни куршуми иде оттук. Бесен човек минава оттук. Уаби замислено рече:

– Както и да е, но сега ще трябва да пренесем целия си багаж при колибата, включително и лодката. Ще се пазим и ще чакаме събитията.

Не бе лесно да се пренесе толкова багаж през дяволския мост. На два пъти Род за малко не падна.

Беше дошло време за обяд, но според Род можеше и да се позакъсне:

– Да се опитаме да узнаем дали наистина златото е в реката! Взе едно коритце и отиде на брега, където течението беше наслагало купчина пясък и чакъл. Уаби не закъсня да го последва, а Мукоки се зае да приготви обета.

Никога в живота си Родрик не бе промивал златен пясък. Но знаеше как се прави това и усети радостни тръпки, присъщи на всеки златотърсач.

Като събра в коритцето известно количество пясък и чакъл, Род го допълни с вода. Разклати съда напред-назад, напред-назад, като от време на време изплискаше мътната вода.

Щом свършеше водата в коритцето, той прибавяше нова и пак повтаряше процедурата, докато на дъното останеше под прозрачна вода шепа пясък и чакъл.

После разравяше внимателно пресятото с надежда да забележи жълтия пращец.

Едно слабо блещукане го накара да нададе глас. Опита с нокът по светлата частица. Уви, беше слюда.

На десетина метра от него и Уаби бе приклеknал и клатеше своето коритце. Водата в него ритмично припляскаше: суиш-суиш...

– Хей, Род, намери ли нещо?

– Не. А ти?

– И аз не. Срещам от време на време лъскави люспици с отблясък на стомана.

– Това е слюда. И при мене има. Реката е пълна със слюда.

Двамата приятели не прекъсваха своята безполезна работа и я вършеха с такава сериозност, че биха размели всеки професионален златотърсач.

– Род! – провикна се пак Уаби. – Ела да видиш. Откривам още нещо светещо. И е доста едричко.

– Отново ли е слюда?

– Доколкото мога да преценя, отраженията са по-други... И са на топчици, колкото грахови зърна.

Род подскочи, сякаш някой го беше боднал с игла по гърба. Остави

коритцето си и се изправи:

– Слюдата винаги е на люспици. Я дай да погледна, Уаби! В коритцето на Уаби блещукаше на слънцето жълта гладка топчица...

Род знаеше, че слюдата е лека, а това... Опита находката с върха на ножа.

– А това тежи.

– Да не би да е злато?

– Какво друго, ако не злато!

В това време Мукоки ги повика за обяд.

Глава шестнадесета КОЙ Е ЛУДИЯТ?

– Да, да, идваме – отзова се Род. И се обърна към Уаби:

– Има четвърт унция!

Двамата все още изследваха коритцето на Уаби, когато и Мукоки дойде при тях.

Род подаде късчето на стария индианец:

– Виж! Виж и кажи добре ли поработихме. Аз предлагам да извикаме три пъти „ура“. Веднъж за брезовата карта, веднъж за Джон Бал и веднъж за това в коритцето!

Уаби тихичко извика своето „ура“:

– Тук ехото е много гласовито. Бих се обзаложил, че отеква на повече от километър. По-добре да не предизвикваме – знаете кого!

– Имаш право...

Мукоки уреди стана близо до старата колиба, под една плоска скала в кедровата горичка.

Златното късче бе сложено близо до огъня и започна да блещука от пламъка. Беше прекрасен възбудител на апетита.

Род нагъваше мечето месо и си мислеше:

– Това злато е върховният и всемогъщ закон на цивилизацията. Огънят, на който се грят всички народи и към който са устремени техните очи. От тази магия тук има в несметно количество. Природата е смятала, че крие богатството си, но ето че тайната е разкрита. Златото е по тая урва, навред около нас. Струва ти се, че е сън. За един месец Джон Бал и съдружниците му са добили двадесет и седем либри злато, почти седем хиляди долара по търговския курс. Цяло състояние!

Обедът не се проточи. Изпиха по едно кафе след кратката почивка и Род и Уаби нагазиха в потока с коритцата си. Тоя път и Мукоки тръгна подир тях, взел своето коритце.

Тримата се смълчаха над коритцата си. Кой ли пръв щеше да нададе вик при вида на златната находка?

Четвърт час, половин час, час. Пълно мълчание. Мукоки беше нагазил до пояс в потока, загребвайки пясък и чакъл, но и неговото търсене не бе по-успешно от това на Род и Уаби. Малко по малко разочарованието обземаше тримата, но никой не се издаваше.

Най-сетне на Мукоки му провървя, намери късче злато колкото

иглена глава. Това посъживи вярата на златотърсачите. Род и Уаби се преместиха до стария индианец в потока.

Промивките им обаче не дадоха никакъв резултат и те отново се почувстваха обезсърчени.

Очевидно не можеше да се очаква да намерят наведнъж цялото златно съкровище. Налагаше се да се работи продължително и методично.

– Ще трябва да търсим и на други места – рече Уаби. – По-надалеч из дола, над водопада.

– Не зная какво да кажа по тоя въпрос – произнесе се Род. – Където се намери едно късче, следва да има и други. Може би не загребваме достатъчно дълбоко. Златото тук е от векове и поради тежестта си е слязло на няколко стъпки под коритото на потока.

– Вярваш ли? – недоумяваше Уаби.

– Уверен съм. Джон Бал и двамата французи са намерили двадесет и седем либри през месец юни, когато потокът е бил почти пресъхнал. Най-богатите открития на злато в Аляска, по долината на Юкон и на притоците ѝ, са ставали лятно време и на дълбочина от три до дванадесет стъпки. И когато един търсач намира по повърхността на пясъка само някои следи от злато, той може да бъде уверен – под земята златото е в изобилие. Тук мястото е надеждно. Убеден съм в това. Нека проявим необходимото търпение. Уаби се съгласи с Род:

– Водите скоро ще спаднат. Стопени са вече и последните снегове по върховете, а и никакво езеро не се изтича в потока. Ако не се лъжа, спадането ще стане скоро. Най-много подир седмица.

Род кимна:

– Значи, всичко ще бъде наред! Ще почакаме дотогава, а междуременно продължаваме да търсим.

Денят преваляше. В долината сенките се удължаваха и ставаха поплътни. Червените борове затуляха последните лъчи на слънцето. Тъмнината малко по малко се утаяваше между скалистите стени и в тоя мистичен кът на света около старата колиба нощта вече настъпваше.

Измокрени до пояс, изморени и без възторга на утринния си блян, тримата се прибраха в кедровата горичка.

Въпреки престорената си увереност в успеха Род се измъчваше. Дали старите златотърсачи не бяха открили онова, което се казва „златен джоб“, един изолиран залеж, който впрочем са изчерпали? Това беше напълно възможно. Но Род предпочиташе да заглуши опасенията си.

Мукоки сякаш изобщо не се вълнуваше. В неговите очи златото

имаше само временна и изменчива стойност. Повече го привличаше загадката на откритието, отколкото цената му.

При светлината на пламъка Род отново разтвори хартията от желязната кутия.

Реликвата тихо прошумоля в ръката му. Сега тя бе единствената връзка между миналото и настоящето, единственият свидетел за трагедията, която се бе разиграла по тези места.

– Двадесет и седем либри – повтори Род. – И един такъв резултат само за месец работа!

– Почти по либра на ден! – пресметна Уаби. Род въпросително погледна към него:

– Питам се, защо делът на Джон Бал е бил два пъти по-голям от дяловете на съдружниците му? Според мен, защото именно той е открил мината.

– Вероятно. И това трябва да е причина за неговата смърт. Французите са се почувствали ошетени, та са му видели сметката и са присвоили златото му.

– Хиляда осемстотин петдесет и девета – продължаваше да тълкува написаното на хартията Род. – Изминали са, значи, четиридесет и девет години! Не е чак толкова отдавна. Но тук това време ни се вижда безкрайно далечно.

Двамата си легнаха, а Мукоки остана дълго време буден.

Седеше край огъня с пушка на колената си, навел глава и неподвижен като статуя – поза, характерна за индианците.

Изглежда беше погълнат от току-що припомненото минало, което съвпаднаше с младостта му.

Още не бе се срещнал с хубавата малка индианка, за която по-късно щеше да се ожени и да преживее ужасната драма, когато тя и детето им бяха разкъсани от вълците.

По онова време той имаше куче. Беше му по-скъпо от всичко. Една зимна лунна нощ го поведе към ловните области на Севера. Из пътя изгуби верния си другар и остана с безутешния си спомен.

Обичта на индианеца дори към животно е уникална със своето постоянство. Нищо не може да заличи тази обич. Мукоки страшно се измъчваше от загубата, но един ден Хуолдай, кучето му, все пак се завърна. То най-сетне бе намерило пътя към господаря си. Лаеше от радост и скачаше на трите си крака. Липсващият крак убеждаваше Мукоки, че кучето е било нападнато от рис или от вълк и след такава тежка рана в битката не бе могло да се прибере при стопанина си.

Две години не са малко за възрастта на едно куче. В козината на Хуолдай рано се появиха сивите кичури. И кучето като човека не остава преждевременно от добро.

Мисълта на Мукоки се пренесе от кучето към лудия ловец, който бе побеснял от страдание, реवेशе като рис и стреляше със златни куршуми по хората. Какво ли бе миналото на тоя човек? Да не би... Да, но ако е...

С тези мисли Мукоки се прибра в колибата и заспа.

На другия ден Род и Уаби бяха възстановили доброто си настроение. Уаби се пошегува:

– Нека си го признаем, вчера ние бързахме толкова, като че бог знае каква по-важна работа ни чака. Пролетта и лятото са пред нас. И ако не открием нищо до есента, догодина ще дойдем пак и ще започнем отново.

– Златни думи! – откликна Родрик. – И тогава ще вземем с нас и Минетаки. Бога ми, много бих се радвал.

Той подскочи и тракна петите си.

Смейки се, двамата приятели се сборичкаха. Метиската пъргавина на Уаби доброволно отстъпи на младия бял човек.

След като се бе позабавлявал да гледа веселото боричкане на приятелите си, Мукоки нарами пушката и каза, че слиза из дола с надеждата да убие пресен дивеч за обяд.

През това време Род и Уаби щяха да проучат дъното на потока. Решиха да действат успоредно по двата бряга, продължавайки да загребват пясък и чакъл.

На пладне Мукоки си дойде с две-три яребици. Род бе промил злато за не повече от един долар. А Уаби не бе намерил нищо.

Родрик сподели тайното си опасение, че може би е имало един залеж и че той е изчерпан от Джон Бал и двамата му съдружници.

– Това е невъзможно! – възрази Уаби. – Защото лудият не би имало как да си набавя куршуми. Тук някъде непременно има злато. И за разлика от нас лудият знае къде е.

Мукоки потвърди логиката на Уаби:

– Луд знае къде злато. Той дойде скоро, ние пазим него и намерим злато.

Мукоки млъкна и наостри уши. Беше свикнал от малък да усеца и най-незначителния шум. Вдигна ръка по посоката на шума:

– Слушайте!...

Шумът бързо се приближаваше откъм долината преди водопада и ту се усиливаше и гърмеше, ту съвсем притихваше, за да се повтори по-

високо.

Беше викът на лудия.

Мукоки цял се превърна в слух и зрение. В очите му играеха мрачни пламъчета. Род и Уаби не бяха по-малко разтревожени. Пак ги обзе предишният неизразим ужас.

Тъмнокожото лице на Уаби бе побледняло. Нервите му бяха изопнати до скъсване. Искаше да говори, а думите засядаха на гърлото му:

– Род... Чуй го... Джон Бал се завръща при златото си! Разбира се, това едва ли би било възможно, но тази мисъл го мъчеше още от вчера и сега изби от само себе си.

Щом изрече тия думи, лицето му почервения. Казваше нещо безумно и все пак, и все пак...

За разлика от Уаби Род побледня:

– Джон Бал... Джон Бал... И добави:

– Несъмнено, Уаби... И кой би могъл да бъде освен Джон Бал. Нарочно се връща да ни разкаже и за трагедията си, и за мястото на златото.

А ужасяващият рев се приближаваше.

– Скрием себе, скрием друго всичко! – извика уплашено Мукоки и посочи пръснатите наоколо предмети.

Род и Уаби разбраха. Като дойдеше до водопада, лудият не трябваше да открие веднага присъствието на хора в заливчето. За една минута целият багаж се намери в кедровата горичка. Лодката бе изтеглена и скрита зад старата колиба, а подслонът от клони – разтурен.

Когато всичко необходимо бе свършено и тримата се притулиха сред кедрите, викът се чу на разстояние един изстрел от водопада. Това не беше вече буен и пронизителен вик. По-скоро беше плач и хленч, без нищо ужасяващо и противно, но изпълващ сърцето с жалост.

Род бе обхванат от непреодолимото желание да се втурне към лудия и да му протегне приятелски ръце. Но неговите другари го възпираха. Предпазливостта във всяко отношение беше повече от необходима.

Когато стигна до водопада с дяволския мост, лудият се спря.

Беше едър и сух старец, изправен като младо дърво. Лицето му беше покрито със сива брада, а в ръката си стискаше пушка, навярно същата, с която изстрелваше златните куршуми. Макар и отдалеч, тримата разпознаха образа на пушката – беше с пружина като онези две пушки, които видяха при двата скелета.

Златотърсачите го наблюдаваха и изчакваха, без да се помръднат.

Старецът дойде съвсем близо до водопада и се подвоуми дали да

мине по гладкото стъбло на моста. Протягаше ръце и плачеше, сякаш се надяваше да дойде някой и да му помогне.

Тоя път Род не можа да се удържи. Стори му се, че тая изгубена душа зовеше неговата.

Той тръгна бавно пред очите на другарите си и излезе от укритието.

Когато се приближи достатъчно, Род вдигна към стареца побледнялото си лице, хвърли шапката си нависоко в знак на приятелство, сетне продължи напред с протегнати ръце, като викаше тихо, много тихо:

– Джон Бал!... Джон Бал!... Джон Бал!...

Лудият ловец се наведе над водопада, за да види по-добре оня, който идеше при него и му говореше, после се изправи, сякаш да избяга.

Род продължи да го вика:

– Джон Бал!...

Гласът му потрепваше от искрено и дълбоко вълнение. Лудият се разплака и падна на колене. Ридаеше сърцераздирателно. Трескав смут се четеше в блуждаещите му очи.

Родрик му правеше знак да слезе по дървото при него, но старецът не се решаваше.

Род забеляза, че лицето на лудия изведнъж се промени, чертите му станаха сурови, в очите му проблесна див пламък.

Старецът беше зърнал зад гърба на Род другите двама мъже, излезли пред колибата.

Лудият се засили като тласнат от пружина и полетя в бездната на водопада.

Видяха го за малко да се бори с водната стихия, сетне се изгуби от погледа им.

Векове водата беше дълбала това корито. То не беше по-широко от тридесетина стъпки, но беше дълбоко.

При неочаквания и отчаян скок на лудия Род се ужаси. Мукоки и Уаби дотичаха при него.

– Той ще се удави, ако не му помогнем! – извика Уаби.

Тримата мъже пристъпиха, готови да поемат ръката, която би им протегнал старецът. Ако се наложеше, щяха да се хвърлят и във водата, за да го спасят.

Уви, нищо не се показваше.

Уаби съблече палтото си от карибудова кожа:

– Ще го търся!

И скочи в дълбокия вир.

Мукоки също се съблече.

От водата се подаде главата на Уаби:

– Нищо не намирам!

– Добре, аз дойде...

И старият индианец се хвърли при него.

Род остана сам на брега, обзет от страх. Внимателно следеше всяко ново раздвижване на водата, където другарите му се мъчеха да открият стареца. Когато Уаби се показа да си поеме дъх, последван и от Мукоки, на Род му се стори, че е изтекъл цял век.

Никой нищо не бе открил под водата. Джон Бал навярно се беше удавил и лежеше някъде на дъното.

Мукоки излезе от вира и тичешком отиде при огъня да се суши.

Уаби трепереше на брега от студ, стиснал в двете си шепи пясък и чакъл. Отвори шепите си и ахна от изумление. Род подскочи.

Уаби показа дясната ръка на приятеля си. Между камъчетата блестеше къс чисто злато, едро и великолепно. За миг Род забрави всичко на света, дори и Джон Бал.

Глава седемнадесета ТАЙНАТА СЕ РАЗКРИВА

Мукоки притича до другарите си.

Но докато Род показваше на стария индианец златния къс, Уаби бе скочил отново във водата. Бе си спомнил за злочестия луд и бе решил да довърши огледа на дъното.

Остана под водата няколко минути. Като се показва, очите му изразяваха ужас. Род си помисли, че е намерил трупа на стареца.

Уаби отгатна мислите му и отрицателно поклати мократа си глава:

– Никакъв го няма във вира... Мукоки измърмори:

– Умрял?

– Нито умрял, нито жив! Няма го и туй то! – рече Уаби. Очите на Мукоки машинално се насочиха към отсрещния край на водопада, където водата не бе по-дълбока от човешки ръст.

– Той не ходил оттам...

– Разбира се, че не! – каза Уаби.

– Тогава... къде е? – попита Род.

– Голяма скала – каза Мукоки. – Тяло плъзнало по него в голяма дупка.

Уаби възбудено попита:

– Вярваш ли? В такъв случай започни отново, ако си се стоплил. Аз съм измръзнал до мозъка на костите си.

Старият ловец и без поканата бе решил да опита още веднъж и докато Уаби подскачаше и пляскаше ръце да се стопли, той отново се гмурна. След минута-две главата му се показва над повърхността.

– Отишъл! Побеснял човек не там!

На свой ред и индианецът бе стиснал в шепата си каквото бе успял да загребе от дъното на потока.

– Злато куршум! – ликуваха съдържано очите му. Бе извадил втори къс злато с големина на лешник.

– Аз нали ви казах – повтори и потрети Уаби, – че лудият е Джон Бал! Той се е върнал при съкровището си. Златото е във вира!

Но ако златото е във вира, къде можеше да бъде Джон Бал?

Жив или умрял, трябва да е някъде наблизо. Не можеше да се е изпарил.

Тримата мъже мълчаливо се спогледаха.

Трагичният край на лудия, живял половин век като див звяр в Уайлд, ги беше натъжил. Без да искат, те може би бяха причинили смъртта му и за да върнат живота му, биха пожертвали току-що откритото съкровище.

Уаби и Мукоки се преобличаха край огъня.

Уаби въздъхна:

– Умрял! Лесно е да се каже. Но нямаме доказателства за това. Ако Джон Бал е мъртъв, тялото му би било във вира. В името на Сейнт Джордж, това е мистерия и Мукоки е в правото си да е суеверен.

– Вие сигурно не сте претърсили внимателно дъното – заяви Род.

– Иди сам да провериш! – рече Уаби.

Мукоки привърза едно от коритцата в края на дълъг прът и се залови да опипва отново дълбочините на вира.

Род и Уаби последваха примера му. С първия опит Мукоки бе забравил доста пясък и чакъл, които изсипа върху плоската скала. Двамата притичаха да разгледат и пречистят изваденото.

Не намериха нито едно късче злато.

– Обикновеното и чисто промиване е за предпочитане – констатира Род.

И той донесе и другите коритца.

Междувременно Мукоки вече изсипваше на скалата втора купчинка. Уаби заподскача в някакъв смешен танц. Род го попита изненадано:

– Какво има?

– Какво ли?! Ти как мислиш? – усмихна се Уаби, а на дланта му блестеше късче злато.

Род радостно извика:

– Великолепно! Тоя вир изглежда е пълен с такива жълтурчета.

Уаби продължи:

– Наистина така изглежда!

– Това не е всичко! – каза Род и разклати коритцето си, в което заблещукаха множество светулки. – Златен прах...

С няколко последователни изтребвания те извадиха много късчета с различна големина и още златен прах.

Когато денят преваля и поради мрачината не бе възможно вече да се дълбае пясък от дъното, тримата се прибраха в стана си и Родрик извади от багажа си прецизните везнички, донесени от Уабинош Хаус. Дневният добив бе грижливо претеглен. Набраха се седем унции злато от късчетата и почти дванадесет унции от златния прах.

– Това прави деветнадесет унции и четвърт. По двадесет долара

унция: закръглено – триста и осемдесет долара.

– Триста и осемдесет долара! – не можеше да повярва Уаби. – И то за половин ден работа. Умножено по тридесет, цифрата ще скочи на двадесет и две хиляди и осемстотин долара! Чувствам се смазан от размера на месечния ни доход.

Тримата продължиха няколко дни своята работа. Златото завързваха в торбички от еленова кожа. Торбичките ставаха все по-тежки.

Добивът достигна максимума си на седмия ден: Род намери в златния пясък седемнадесет късчета, всяко голямо колкото палеца му.

На деветия ден настъпи неочаквана промяна. Надвечер, както Мукоки гребеше от дъното, коритцето му зачегърта голата скала.

Водното съкровище се бе изчерпало.

Поради затоплянето на времето запасите им от месо се бяха развалили и на другия ден Уаби и Мукоки решиха да се спуснат към равнината и да се снабдят с прясно месо.

Род щеше да пази стана.

Знаеше, че другарите му ще се приберат прегладнели, затова замеси тесто да приготви обичайните питки, които щеше да изпече между двата камъка в огнището.

Толкова се бе залисал в работата си, та не усети как между скалите към него пълзеше едно призрачно същество.

Не можеше да види и острия поглед, светнал в тъмното отсам водопада.

Той усети близостта на друг човек, едва когато дочу нещо като шепот. Род трескаво скочи. На двадесетина метра от него стоеше лудият и втренчено го гледаше с безумните си очи.

Родрик пристъпи крачка напред и видя в едната ръка на човека риба.

Пристъпи още една крачка. Призракът се хвърли на земята и се записвива като куче, което се бои да не го бият.

След още няколко крачки Родрик се спря.

Лудият сложи пред него рибата си. После заотстъпва назад, шепнейки в брадата си неразбираеми слова и с тих хленч побягна към вира.

Род тръгна подире му.

Чу се как лудият скача от скала на скала, как цамбурна във водата и после всичко утихна.

Капките на водопада пръскаха лицето на Род.

Но повторното хвърляне на лудия във водопада не го стресна като преди. Нито пък го изненада кой знае колко.

Може би нейде под водата старецът си имаше тайно скривалище.

Род напрегнато се взря към сребрилата завеса на водопада.

Какво ли се таеше зад нея? Беше ли възможно в скалистата стена зад водопадната завеса да има място, където Джон Бал да се подслонява?

Род се върна при огъня и заразглежда рибата. Джон Бал беше пожелал да се сприятелят и това обясняваше причината за неговия дар.

Рибата излезе доста особена. Беше с тъмен цвят, с малки черни люспи и голяма колкото пъстърва, но не бе пъстърва. Главата ѝ беше дебела и широка, като на щитоносец. И колко странно, главата нямаше очи!

Родрик държеше в ръцете си сляпа твар, същество от друг свят, скрит в недрата на земята.

Зад водопада навярно имаше пещера, пълна с тайни, обитавана от твари, които живееха там във вечна нощ.

И в тая пещера, изглежда, Джон Бал беше намерил и препитание, и подслон.

Глава осемнадесета В ПОДЗЕМНИТЕ ТЪМНИНИ

Когато след четвърт час Уаби и Мукоки се върнаха, питките не бяха опечени, огънят не гореше, а Род продължаваше да мисли за странната риба.

Преди Мукоки да бе свалил от гърба си убития млад лос, Род вече бе показал на двамата подарената му риба. Накратко им разказа и какво се беше случило в тяхно отсъствие.

Според него Джон Бал се приютяваше в пещерата зад завесата на водопада. Там биха го намерили. Там биха намерили и златния залеж, незначителна част от който е била довлечена в претърсения от тях вир.

Тримата бдяха до късно през нощта. Род отново описа с повече подробности посещението на лудия, припламването на очите му, когато чул името си, което сетне и сам назовал.

Джон Бал носел пушка. Не мислел да ги убива. Нещо ново се зараждало в помътеното му съзнание. Нещо го теглело към братята-човеци, все още изпитвал див страх, но сякаш проявил известно доверие.

Лудият търсеше приятелство и дружба и Род усещаше с цялото си сърце, че разумът на стареца не е угаснал съвсем.

Тримата най-после легнаха, но вече не разговаряха за златото. Сега повече ги вълнуваше въпросът как да спасят стареца.

Станаха в зори и се приготвиха за проникването в пещерата.

Пушките туриха в гумени обвивки. Наместо факли взеха няколко борови клончета. Взеха и малко месо.

Уаби пръв се съблече край вира:

– Чакайте да се върна! Той се хвърли във водата.

Няколко минути не се показа. Род започна да се тревожи. Мукоки бе спокоен и уверен:

– Намерил него! – рече.

Уаби се показа над водата. Род му подаде ръка да го измъкне:

– Е, какво?

– Предположенията са основателни – отговори Уаби. – Стигнах между двете води до скалистата стена, която образува водопада. Покатерих се малко и видях отвора за пещерата. Да вървим!

Род и Мукоки се възпротивиха. Старият индианец посъветва приятеля си да плува по-бавно, за да не се блъсне в скалата. Уаби ги спря:

– Излишно е да се спускате! Ако тръгнем откъм брега, следвайки основата на стената, пак ще стигнем до целта. И ще се измокрим само до пояс.

Той ги поведе напред. Началните им стъпки покрай стената се затрудняваха от близостта на падащата вода и от ужасния рев. Род се наведе да предпази главата си от тежките капки. Мукоки го подбутваше да не се бави.

По-навътре коридорът между падащата вода и стената се разширяваше и можеше да се напредва по-спокойно.

Тримата се спряха при входа на пещерата. Пригответе се да запалят едно от боровите клончета, но Уаби възпря ръката на Родрик:

– Я виж!

Понеже очите на Род бяха премрежени от капките, в първия миг той не видя нищо. Сетне обаче зърна в тъмния коридор пред тях една светлинка, която блещукаше като звезда. Светлинката се раздвижи и изчезна.

– Ние следва светлина – каза Мукоки. И пое по тъмния коридор.

– Все пак нека да запалим една факла! – предложи Род, потиснат от тъмното.

– Не трябва! – отвърна бързо Уаби. – Мукоки е прав. Сигурно Джон Бал е преместил светлинката. Ако не ни е чул, безполезно е да го тревожим. Ако пък ни е усетил, той вероятно ни дава по тоя начин знак да го последваме. Да вървим напред!

С Мукоки начело, като взаимно се държаха един за друг, тримата запристъпваха по-смело в тъмнината.

И колкото повече напредваха, шумът на водопада отслабваше, докато накрая почти се изгуби.

Къде ли ги подмамваше Джон Бал?

Златотърсачите усетиха, че почвата под краката им ставаше все по-тъпърда.

Мукоки се спря и притаи дъх, за да улови и най-малкия шум. Не чу абсолютно нищо. В този свят на мрака цареше глуха тишина.

Тъкмо тръгна пак, когато наблизко се разнесе слаб стон. Отново настъпи тишина и те пак дочуха познатия им вече жалостив хленч на Джон Бал.

Мукоки повлече по-живо двамата си другари навътре в пещерата.

Тримата знаеха, че извървят ли стръмнината до края, пред тях трябва да блесне светлина.

Обаче не бяха подготвени за неочакваната гледка, която ги прикова

на място.

Сякаш се вдигна някаква театрална завеса. На стотина крачки от тях в едно голямо разширение на пещерата гореше смолеста факла, забучена в пясъка.

Гърбом към тях, огрян от факлата и скръстил ръце като за молитва, седеше Джон Бал.

Пред него се откриваше малко езеро с мастилено черни води.

Без да обръща внимание на тримата, лудият захлипа с детско огорчение.

Пристъпвайки на пръсти по пясъка, Род безшумно се приближи до него:

– Джон Бал! Лудият не помръдна.

– Ти ли си Джон Бал? – повтори Род.

Лудият се изправи на колене и се обърна към Род. Безумието в очите му сякаш се беше смекчило.

Изведнъж с бързината на дива котка Джон Бал влезе до пояс в езерото.

– Джон Бал! – повика го отново Род.

Устата на лудия се полуотвори сред гъстата брада. Искаше да каже нещо, но изглежда не знаеше какво.

– Какво има, Джон Бал? Говори!... Старецът мълчеше.

Род отиде по-близо до него:

– Кажи си мъката, Джон Бал! Говори, не се бой... Лудият вдигна шепи до устата си, сякаш за да повика някого в далечината:

– До... ло... рес-с-с! До... ло... рес-с-с! Ехото многократно повтори женското име. Повтори го и Род:

– Долорес! Долорес! Долорес!

С един скок Джон Бал излезе от водата и прегърна коленете му:

– Долорес! Долорес!

Род сложи ръце върху раменете на стареца и той безжизнено се строполи на пясъка.

Джон Бал бе припаднал. Тримата го сложиха по гръб близо до факлата.

Очите му бяха затворени, а пръстите му с хищнически нокти лежаха сгърчени върху гърдите му. Мукоки сложи ръка на сърцето му:

– Не мъртъв! Сърце бие...

– Да го измъкнем оттук и да го отнесем в стана! – предложи Уаби и даде знак на Род да върви напред с факлата.

Уаби и Мукоки пренесоха стареца до изхода на пещерата, покриха

с една дреха главата му и без затруднение се провряха през водопада.

След час Джон Бал отвори очите си пред огъня в стана.

Най-близо до него беше Род. Лудият го загледа втренчено и пак изпадна в безсъзнание.

– Мисля, че той ще умре – рече Род.

Уаби нито възрази, нито се съгласи с приятеля си. Мукоки сложи на огъня гърнето със супа:

– Първо дадем нему пие.

Уаби поизправи тялото на изнемощелия старец, а Род поднесе до пресъхналите му устни чаша вода. Джон Бал бавно изпи водата. След това Мукоки му даде няколко лъжици топла супа.

През деня Джон Бал се свестяваше на промеждутъци и пак потъваше в мъртвешки сън.

Уаби се възползва от припадъците на стареца и острига брадата и косата му. Лицето на човека, който преди половин век беше начертал върху брезовата карта пътя към златната мина, бе страшно измършавяло и бледо.

През нощта Джон Бал спа много неспокойно. Промърморваше някакви неразбираеми думи и на няколко пъти назова Долорес.

Положението на стареца не се подобри и на третия ден. Мукоки изчерпа всичките си знахарски умения и започна да мисли, че няма да успее да го спаси.

Джон Бал нямаше треска, но приличаше повече на умрял, отколкото на жив човек. Приемаше само от супата.

През това време Уаби се върна в пещерата да до проучи дали наистина там беше изворът на златото.

Ситният пясък, по който тримата бяха вървели подир тайнствената светлинка, беше пълен със златни късове и златен прах.

Част от тази скъпоценност по всяка вероятност бе попаднала във вира пред водопада след по-силните наводнения, проникнали в пещерата и излели се оттам навън. Голямата радост от това откритие се помрачаваше от тежкото състояние на Джон Бал, на когото дължаха всичко и който почти агонизираше в ръцете им.

– Ние имаме към тоя нещастен човек дълг, който трябва да платим – каза Родрик. – Първо ще спасим него, а сетне ще се върнем да разработим златната мина. Да тръгваме по-скоро за Уабинош Хаус. Единствено там може да се излекува. Ще го настаним в лодката и за петнадесетина дни срещу течението ще бъдем във фирмата.

Мукоки скептично клатеше глава.

Уаби изрече с думи опасението на двамата:

– Как ще гребем срещу течението? В по-голямата си част то е буйно и бързо.

Род настоя:

– Сами ще теглим лодката с Джон Бал. Ще бъде тежко и уморително, но наш човешки дълг е да постъпим така.

Уаби размишляваше:

– Не само че тая работа ще е тежка, но може да излезе и безполезна. Нима Джон Бал ще издържи до края на пътуването? Обаче ти, Род, си прав. Ще имаме тепърва време за златото. Впрочем ние и сега ще си вземем немалко от него.

Решиха да тръгнат на другия ден.

Глава деветнадесета ИСТОРИЯТА НА ДЖОН БАЛ

След пладне Джон Бал се събуди от поредния си продължителен унес. Род се бе навел грижовно над него и чу как старецът изговори ясно от обикновеното:

– Долорес... Къде е Долорес?

– Коя е Долорес? – настойчиво го попита Род. Джон Бал сложи сухата си ръка на главата и простена:

– Долорес... Коя е Долорес?

Не каза нищо друго. Прие няколко лъжици супа и пак потъна в своя отвъден свят.

– Странно, коя може да бъде тая жена? Да не би да е имало и друг някой в пещерата? Как смяташ, Род?

– Според мене старецът говори за човек отпреди четиридесет-петдесет години. Ако успеем да го спасим, може би ще научим повече неща за неговата съдба.

Те оставиха в старата колиба всички вещи и сечива, които не им бяха необходими за връщането. Извлякоха с въже лодката до по-високата част на дола и с големи усилия пренесоха Джон Бал по дяволския мост.

Напоследък нивото на реката беше спаднало значително и тримата, нагазили до колене, до вечерта влачиха леката лодка с полуживия старец.

През нощта тримата се редуваха да дежурят при Джон Бал. Мукоки пое първото дежурство в единадесет часа и бе сменен от Уаби.

Малко след полунощ Родрик припряно бе събуден от приятеля си.

– Род, стани, за бога! Старецът пак споменава за Долорес, но говори и за някакво голямо животно...

Джон Бал наистина стенеше:

– Не се бой, Долорес... Аз убих звяра... Убих го... Убих го. След малко извика:

– Къде е Долорес? Къде е тя? Род въздъхна:

– Ето че се появи и звяр!

Засега от стареца не можеше да се разбере нищо повече.

– Слушай, Род – каза Уаби. – В тая пещера трябва да се е случила някаква драма. Историята на Джон Бал едва ли е обикновена. Навярно опитът на съдружниците му да го убият не е най-важното в тая история.

Нещо друго, много по-ужасно се е разиграло с Джон Бал и неговата Долорес... Впрочем, иди да спиш. После е твой ред да ме смениш.

Заредиха се тежките дни на пътуването към Уабинош Хаус.

Състоянието на Джон Бал се влошаваше. Смъртно бледите му страни сега почервеняха от треската. Болният започна да блънува.

Тримата пътуваха дори и през нощите.

Лудият все зовеше Долорес. Споменаваше и за някакви зверове в пещерата. При някои от блънуванията животните се подменяха с хора в кожени облекла, чиито ръце хвърлят копия за една риба.

На дванадесетия ден от тръгването стигнаха до бреговете на Нипигонското езеро. До Уабинош Хаус оставаха тридесет километра. Род и Мукоки щяха да избързат напред да искат помощ от фирмата. Уаби оставаше при Джон Бал. Род и Мукоки потеглиха с лодката през нощта и когато слънцето се показа над близката гора, вече бяха почти в Уабинош Хаус.

Скачайки от лодката на брега, Род неочаквано забеляза Минетаки, която се появи от края на горичката.

Обърна се към Мукоки, чиито Проницателни очи също бяха познали девойката:

– Муки, ще заобиколя по брега да изненадам Минетаки. Моля те да ме почакаш!

Скрит зад дърветата, Род изсвири сигнала, който само те двамата знаеха в Уайлд.

Минетаки сепнато се обърна.

Род повтори подсвирването, без да се показва.

При третото подсвирване Минетаки радостно извика:

– Род... Вие ли сте?

Чрез сигнала момичето бе подмамено да стигне до брега. Беше със загрижени очи.

Позна го веднага и се спусна насреща му.

След час една голяма лодка на фирмата прекоси Нипигонското езеро, за да прибере Уаби и Джон Бал.

През това време Род отговори на хиляди въпроси за цялото им пътешествие и обясни причината за внезапното завръщане. Изтощеният му вид по-ясно от всички думи говореше какво е преживял.

Той се хвърли в леглото си и непобудно спа чак до обед.

Спасителната лодка се бе завърнала и Джон Бал бе получил първа медицинска помощ.

По време на обедата въпросите към тримата не преставаха.

Род беше седнал между майка си и Минетаки и често усещаше върху ръката си топлите пръсти на момичето.

Когато шефът на фирмата заговори за нов поход към златната мина, Минетаки леко стисна ръката на Род.

От само себе си се разбираше горещото желание на девойката да участва във втория поход.

Щом останаха за малко насаме, Минетаки заяви просто и решително:

– И тъй, уговорихме се, нали? Тоя път ще тръгна с вас. Защо преди малко се учудихте от желанието ми?

– Не знаех как трябва да се държа – оправда се Род.

– Докато ви нямаше, аз измолих разрешението. Майка ми е съгласна. Майка ви също. Ще ме придружава старата ни индианска прислужница... Само баща ми още не е съгласен, но майка ми се зае да го склони. О, колко хубаво ще бъде това пътешествие с брат ми и с вас!

– Наистина... Наистина... – съгласяваше се Род, не по-малко радостен от Минетаки.

– То ще бъде – смееше се Минетаки – цяло сватбено пътешествие за... Мапала и Мукоки...

– Какво искате да кажете?

– Искам да кажа, че според Мапала Мукоки е най-любезният индианец, когото някога е срещала. И сам той въпреки трагичното си минало неведнъж е давал да се разбере, че тя му харесва. Те впрочем са си ликаприлика. Не е чак толкова лесно и просто да срещнеш човек, който може да те направи щастлив. Вие как мислите?

– Разбира се! – изчерви се Род. – Вижте, Минетаки... Но Минетаки вече бе избягала, като се смееше на глас. Цяла седмица Джон Бал беше между живота и смъртта, но постепенно състоянието му се подобряваше. Костеливото му тяло малко по малко се наливаше със сила и в очите му просветляваше разум.

След петнадесет дни поне физически бе спасен.

Душевно се възстановяваше далеч по-бавно. Като начало старецът започна да разпознава лицата наоколо си и му бе приятно да задържа ръката на Род в своята.

Появата на Минетаки, на майка и или майката на Родрик направо умиляваше стареца. И той отново простенваше името на Долорес. От щастие и болка закриваше очите си с ръка пред трите жени.

След дълги усилия болният възстанови човешкия си говор и неговите слушатели можаха отчасти да узнаят историята на Джон Бал.

Не бе винаги лесно да се свържат в едно накъсаните разкази на стареца. Понятието за време почти не съществуваше за него. Говореше за нещата, като че бяха станали вчера, а не преди много, много години.

Поради тази причина той не можеше да си спомни датата, когато, още млад, бе напуснал нийоркската фирма, разположена край Хъдзъновия залив, за да отиде да се учи в Монреал. Баща му бил шефът на фирмата. Заедно с двамата французи, Анри Ланглоа и Пиер Плант, изминали хиляди километри. Той открил златния залеж в долината. Но не помнеше никакви подробности по това откритие.

При първата подялба на златото най-големият дял се паднал на него, защото той бил откривателят и синът на един от всемогъщите лордове на Хъдзъновия залив. Спомни си смътно, че последвала свада между него и съдружниците му, които една сутрин се опитали да го убият. Оттук нататък всичко потъваше в тъмнина. Като дошъл в съзнание, видял, че се намира сред някакъв чужд народ: все дребни хора, които стигали до рамото му; били облечени в кожи и ловели риба с помощта на копия.

При тези оскъдни сведения ставаше ясно, че Джон Бал е бил прибран умиращ от ескимоси, навярно слезли на юг дабият лосове и карибу. Ескимосите се отнасяли с него добре. Дълго останал при тях, ходел на лов, ловял риба и ношувал в колиби от сняг.

После Джон Бал се видял пак сред белите. Изобщо не можеше да си обясни как се е върнал във фирмата. Баща му и майка му били умрели. Фирмата се владеела от други. Изглежда по онова време Джон Бал е бил напълно нормален, защото предприел няколко успешни похода до златната мина.

По-късно посетил по линия на фирмата един голям град, навярно Монреал. Там срещнал девойка на име Долорес и се оженил за нея. Щом заговореше за Долорес, Джон Бал изпадаше в състояние на треска и дълбока печал.

Разумът му не бе се възстановил напълно. С усилие на волята си той се сещаше, че от Монреал, където прекарвали хубави дни, двамата се преселили в Нортланд.

После поели с лодка към златната мина. Навлезли в обширен подземен свят, където нямало нито слънце, нито луна, нито звезди. Златото събирали под светлината на факли.

Един ден Долорес отишла сама навътре в оня мрачен свят и повече не се върнала.

При тоя спомен лудостта сякаш отново завладяваше Джон Бал и той трескаво разказваше за някакви зверове, по-едри от лосове, за

бучащи потоци, гърмящи подземни водопади.

Бащата на Уаби, Жорж Неусъм, веднага писа в Монреал, за да научи нещо повече за Джон Бал. Отговориха му, че някога човек с такова име наистина е живял в града. През годините хиляда осемстотин седемдесет и седма и седемдесет и осма работил като инспектор на кожи. Заминал за Нортланд.

Почти всички в Уабинош Хаус смятаха, че Джон Бал е изгубил разсъдъка си, след като е изчезнала жена му. Род беше убеден, че ако се разровят по-внимателно из пещерата, непременно ще открият останките на Долорес.

Оздравяването на Джон Бал продължи доста дълго време. Краткото лято бе към края си. Скоро щеше да настъпи есента.

Златотърсачите решиха вторият им поход да започне през пролетта.

Колкото и да ѝ бе приятно да прекара зимата в Уабинош Хаус, госпожа Дрю се плашеше от големия тукашен студ и заяви, че би предпочела да се върне в Детройт. Родрик не искаше майка му да пътува сама и щеше да я придружи.

В една хубава утрин лодката отнесе майката и сина през Нипигонското езеро. Преди да замине, Род здраво стисна ръцете на Уаби и Мукоки. Очите на Минетаки бяха просълзени, но и тя, и Родрик вече знаеха, че тази им раздяла ще е последната.

Пролетният поход щеше да бъде тяхното годежно пътуване.

Защото вече бе уговорено: преди да изтече годината, Минетаки и Родрик щяха да се съберат завинаги.

КРАЙ

© 1992 А. Николаев, превод от английски

© 1992 Е. Кирчева, превод от английски

James Oliver Curwood
The Gold Hunters, 1909

Сканиране: Светослав Иванов, 2008

Разпознаване и редакция: ssteste, 2008

Публикация

Джеймс Оливър Кърууд
Златотърсачи. Честта на дълбоките снегове
„Трнев & Трнев“, София, 1992

Превод от английски: А. Николаев и Е. Кирчева

Редактор: Благой Димитров

Илюстрация за корицата: Емилиян Станкев

Художник редактор Лили Басарева

Коректор стилист Лилия Анастасова

Графично оформление Стефан Узунов

ISBN 954-06-0004-9

c/o Jusautor, Sofia

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/8103>]